

1013

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimite.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Duker Nachf.,
Nux. Augenthaler & Emeric Les-
ner., Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Julius
Leopold (VII. Erzsebet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garandată pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tarifar
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI

(Număr de Duminică 33.)

„GAZETA“ iese în ne-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungarie
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-ri de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-ri de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nu colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 177.—Anul LXVII.

Brașov, Vineri 13 (26) August.

1904.

Ajută-te Române

și Dumnezeu îți va ajuta!

N'a fost destul, că munca de un an a agricultorilor noștri este aprôpe de tot zădărnicită prin se- ceta ce a bătuit în vara acésta, uscând și nimicind ródetele câmpuri- lor, ci a mai trebuit să vie peste capul bieților Români și alte nenorociri, cum sunt focurile cari au dis- trus casele și totă averea a decii și sute de familii române din comu- nele Ostrovul-mare (Hunedóra), So- telec (Solnoc-Dobâca) și Mădăras (Sătmár).

Dintre tóte însă cea mai incer- cată a fost comuna fruntașă Câm- peni din Munții apusenî, care în ziua de 17 August st. n. a cădút pradă flacărilor, arđend vre-o două sute de case cu tot ce se afla în jurul lor, din ceea-ce au clădit și au adunat bieții ómenî cu anii prin munca și sudórea lor. A ars cu tot- ul și una din bisericile române.

Nenorocirea ce a ajuns pe lo- cuitorii din Cămpeni este cumplită nu numai prin pagubele enorme, ce le-au suferit (se asigură, că pierde- rile trec peste suma de 2 milioane cor.), ci și prin faptul, că pacostea a dat peste ei tocmai într'un timp însoțit de atâtea miserii, lipsuri și necazuri.

La vestea despre aceste nenorociri, điarul nostru a apelat în nu- mărul său de alaltăeri la simțul de caritate, binefacere și iubire frătescă al Românilor din tóte părțile, ru- gându-i să sară cu mic cu mare în ajutorul celor loviți de sórte.

Reinoim astăzi apelul nostru frătesc, adresându-ne în deosebi că- tră marele public românesc din tóte ținuturile, orașele și satele, unde se cetesce Gazeta noastră de Dumineca spuindu-le, ceea-ce avem pe inimă

și ceea-ce simțim pentru frații noștri nenorociți.

Décă imprejurările sunt grolo cum n'au mai fost, decă simțim cu toții destul de tare greutatea lor, să nu uităm, că pentru aceia dintre frații noștri, a căror casă, sură și bucate câte le mai aveau aduate au fost mistuite de foc și au ajuns astfel séraci lipiți pământului, lipsiți de hrana de tóte dílele și de adăpost, nu mai póte fi vorbă de greutatea traiului vieții, ci ei sunt amenințați de peire, decă inimile bune și milostive nu le vor da ajutor.

Să nu întârđiăm dér a întinde mână de ajutor fraților noștri nenorociți prin incendiu și în deosebi bravilor Moți din Cămpeni, pe cari i-au lovit mai cumplit catastrofa de la 17 August. Să nu uităm, că ei au dat și au jertfit pentru frații nu numai avere, ci și viața lor și, deci, sunt în drept a-se aștepta să nu fie părăsiți de ai lor în dílele aceste negre.

Ne bucurăm mult, că glasul nos- tru n'a răsunat în pustie și că în timpul scurt de 24 óre de la primul nostru apel a încurs deja o sumă considerabilă de ajutoare. Nu ne îndoim, că va merge crescend, îndată ce vor lua de veste toți despre ce se petrece.

Publicăm mai jos alte două apeluri ce stau în strinsă legătură cu apelul nostru. Unul din partea comitetului de ajutorare, ce s'a constituit în Abrud pentru incendiarii din Cămpeni, ér altul dela mult sti- matul vicepreședinte al „Asocia- ționei“ d-l Iosif Sterea Șuluțiu, care pledează elocuent pentru ajutorarea țărâniei noastre în tóte privințele, dând însuși un nobil exemplu de jertfă.

Ajută-te Române și Dumnezeu îți va ajuta! De ne vom face da-

toria pe deplin față cu frații noștri loviți de sórte, Dumnezeuul părinților noștri ne va ajuta și nouă și nea- mului nostru.

Lăsăm să urmeze acum prima listă a sumelor intrate până ađi di- minetă la Redacțiunea điarului nos- tru pentru Români nenorociți prin incendiu:

1) Dr. A. Mureșianu propr. „Gaz. Trans.“ 20 cor.; Ioan N. Bidu, comerciant în Brașov (pentru comuna Cămpeni) 50 cor.; N. N. (Brașov) 20 cor.; Dr. N. Vecerdea (Brașov) 20 cor.; Dr. I. Hosanu (Brașov) 15 cor.; Virgil Onițiu (Brașov) 5 cor.; Basiliu Pop de Harșianu, advocat (Sibiu) 20 cor.

Suma: 150 coróne.

Ajutați țărâniea în

marea ei nefericire!!!

Români din patru unghiuri, preoți, protopopi, asesorii, canonicii, vicarii, archie- rei, funcționarii, advocați, medici, ingineri, silvicultori, profesori, comercianți, notari și toți, cari din țărâni ați răsărit, și de la țărâni v'ați făcut averea, acum ori niciodată, arătați țărânului că-l iubiți și vreți să-i răspăliți dragostea, cu care v'a cres- cut pe voi, séu decă nu pe voi, apoi pe părinții voștri, căci mai departe n'avem să mergem ca să găsim *opinca și cătrînța*, de care n'avem să ne jenăm, pentru-că țărânul e mândria noastră, ér țărâncea româna e mărăgăritarul némului românesc.

Nu e milă, cu care aveți să „mi- luiți“ pe țărân de astă-dată, ci e o sfântă datorință, care se implinesce pentru a apăra elementul românesc de a nu lua lumea în cap și d'a nu se risipi în tóte părțile, fără a se mai puté întóree la va- tra, la cuibul strămoșesc.

Dér mai pre sus de tóte, acuma e ocasiunea: să-și recâștíge domnii de români încrederea țărânului român, cu care

întimpina el odinórá pe „domnii noștri“, pe cărturarii români.

Marea nefericire, bătaia lui Dum- neđeu, care a nimic mii și mii de fa- milii, sate întregi, în anul acesta, ne e cunoscută tuturor. Cu lamentări, cu com- pătimiri, ba nici cu circulare, cu broșuri, séu cu articole de díare, nu putem scăpa țărâniea noastră, ajunsă la sapă de lemn, de totala nimicire.

Funga trebuie să ne-o deschidem, și datorii suntem s'o facem, decă nu vrem să ajungem de batjocura lumii.

Să nu-l lăsăm pe țărân, după-ce sórtea l'a trântit la pământ, să se și umi- léscă în fața acelor cari-l urăsc: să fie silit d'ași întinde mână, cu pălăria n'mână, și de a cerși milă pe la ușile lor.

Să nu se repetescă povestea cu Avram Iancu, despre care s'a scris, că: „Regele munților când umbla la cerșit, numai domnii maghiari l'au miluit.“

Eu din parte-mi mi-am făcut dato- rința față cu poporul român, din frageda mea tinerete. Am făcut dreptate și am împedecat de a se face nedreptate țărâ- nului, în tóte ocașiunile, timp de 30 ani, cât am stat în serviciul statului. Ce a câștigat țărânul, fostul iobagiu și comu- nele iobăgesci cu ocașiunea comasărilor, a segregărilor de păduri și pășuni; in pro- cesele urbariale pentru moșiile țărânesci; pentru dreptul d'a tiné tîrg (mărturie); pentru dreptul de crășmărit etc., valoréză sute de mii florenți. La înființarea Asocia- ționei, când acésta n'avea altă avere, afară de una miie florenți dată de episco- pul Șaguna și două mii florenți dați de mi- tropolitul Șuluțu, am pornit ca vice-co- mite pe sate, luând pe lângă mine pe protopopul gr. or. Almășan și pe preotul gr. cat. Tilea și am încheiat contracte cu comunele românesci, prin ce s'a asigurat Asociațiunei o sumă de 5000 florenți.

Când sângerau vitejii Români la Plevna pentru neatêrnarea României, am pus la cale pe dómnele de român din Si- biu, ca să întreprindă o colectă, la care

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Suferința.

De Carmen Sylva.

Suferința era o copilă frumoasă, sveltă, cu părul negru, care-i încadra fața palidă. Buzele-i fine îi erau aprôpe tot închise, ochii negri erau de-o jale adencă, încât nimeni nu o putea privi, fără de a plânge. Sărmana copilă n'avea patrie, ci umbla dintr'un loc în altul. Acum umbla în coli- bele séracilor, acum în palatele bogăților. Era așa de tăcută, încât fie-care o privea cu durere. Unul pierdea unicul său copil, altul onórea, averea și tóte bunurile. Érá unora le erau copii răi, încăruntându-i înainte de vreme. Ori se iviau nemulțumiri între căsătoriți, séu vre-unul din familie cădea bolnav la pat și nu se mai ridica cu anii.

Ómenii se uitau cu uimire, de unde vine atâtea nenorocire, și nu șiau, că mi- cuței și palidei copile, *Suferinței*, singuri i-au deschis ușa. Singuri au poștit-o la masă. Sărmana copilă se întócea pe calea

sa și afla mai târziu, că ce îngrozitoare lu- cruri a lăsat în urma sa. Atunci evita un timp, îndelungat de a mai cerceta acele case. Totuși iubise pe unii așa de mult, în cât îi urmăria cu dor, și nu observa, că prea adese-ori îi cercetase. Atunci venia supărare peste supărare peste ei, până când sărmana copilă pleca cu inima îndurerată, și cu ochii înecați își lua rămas bun.

Mergea încet pe drumul ei, liniștit și fără de șgomot, și totuși mai repede decât rîul, ce se varsă de pestânci, séu din înăl- țimea unui vîrf de munte, mai repede de cât vîntul de miadă-nópte, și intra în urmă în casa fie-cărui om. Mai grozav era, când se lega de copii, și sărmanii copii căp- tau morburî îndelungate, ori deveniau or- fanî, astfel obrăjorii acestora deveniau din frumoși ce erau, paliđi, și ochii tulburî și triști. Când vedea Suferința acésta, plângea cu amar și multă vreme nu mai privea copii, și când aceștia se jucau, își întócea capul.

Intr'o dí ședea la umbra unui măr încercat de fructe còpte, și privia merele rumene și minunate, încât privind-le se înveselesce ochiul privitorului.

— Dragă mărul, díse Suferința, dá-mi și mie din fața fructelor tale rumene, să fiu mai cu drag privită!

— Nu! i-a díis mărul, decă ai avé tu așa față ca merele, atunci nu te-ar privi nimenea cu compătimire.

Tristă s'a sculat și a plecat pe calea sa, mai departe. Atunci se apropie de un rîuleț, ce curge prin o grădină, în care era un cântec de paseri, de își ridea inima.

— O, dragi mici pasărele — díse Su- ferința — dați-mi mie cântecul vostru cel dulce, ca să înveslesc ómenii.

— Nu, dragă, ciripesc paserile. Decă n'ai veni așa încet, și n'ai merge așa tă- cută, atunci ómenii n'ar uita așa curénd și ar înțelege, că tu ești Suferința și aduci numai durere.

Sărmana Suferința plécă mai departe și ajunge în mijlocul unei păduri. Acésta răspândia un miros delicios, și era așa plă- cut a călea pe muschiul verde de sub ar- borî. Ici colo pătrundeau rađele sórelui printre frunđele adiate de linul zefir și ani- nate de el se clătinau, se învêteau tremu- rând, și cădeau jos lustruind frunđele ves- tejite, căđute pe covorul de muschiu.

Era ceva mândru! Copila se răzímă obosită de un arbore și díse:

— „Aci pot să mă opresc, nu aduc dureri, aici pot să pauzez și nimeni nu mă privește de bolnavă.“

Atunci o rađă s'a furișat, strecurân- du-se printre frunđele copacilor, prin ad- mirabili ochi aprôpe înpăinjiniți; pătrunse acești ochi, îi însenină, le dete lumină.

Și tótă pădurea vedea admirabila se- ninătate pe fața gingașei fetițe; ridea de bucurie și admirație frémătul frunđișului, de bucurie și uimire. Suferința nu șia, că a devenit mai frumoasă, însă simția rađele sórelui ferbinte în inima sa tremurândă.

— O, dragă pădure! strigă ea tare, dá-mi o singură rađă din miile de rađe de sóre ale tale și ași fi fericită!

Atunci, de-odata a urmat o tăcere adencă în pădure, arborii se priviau cu jale unul pe altul, rađele sórelui dispărură din ochii Suferinței, aruncând o privire spre o șopărlă verde și se ascuseră sub foi-e dumbravnului.

— „Tu sărmană copilă“, díse un ste- jar bătrân. „O singură rađă de sóre te fă- cuse prea frumoasă, ómenii te-ar fi chemat,

am scris eu 100 fl. în bani, altă sută în broșuri și două lași de scamă fină. Era p'aci să-mi pierd poziția. Pentru zidirea școlii civile de fete, am dat 100 fl. Pentru zidirea unei aripi la gimnaziul din Blași 100 fl. Pentru zidirea muzeului istoric etnografic 100 fl. Și numai cu greu s'ar pute găsi o listă de dai Dómne, pentru scopuri culturale și naționale, pe cari nu s'ar afla numele meu, cu sume considerabile.

Tóte aceste le-am făcut în tăcere, fără nici un reclam, de care n'am trebuință, ci le-am făcut pentru-că iubesc pe țeran cu tótă puterea sufletului meu.

N'am de a-i mulțumi nici țeranului, nici altuia absolut nimic, n'am primit tótă viața mea de la nime nici un dar, deși puteam să-mi fac avere, ci am preferit să rămân independent și ciustit de amici și inimi.

Avere n'am, ca să pot jertfi, precum imi spune inima: să-i pot sări țeranului care plânge împreună cu copilașii săi pe ruinele vetrei străbune și pe câmpurile pîrjolite de arșița sórelui.

Pensia care o am, ca să mori de fómé e prea mare, dér ca să trăsesci din ea e prea mică. La această nefericire am ajuns tot din iubire de neam. Credeam adecă la anul 1865, că toți Românii vor face ceea ce am făcut eu: se vor pune în fruntea alegătorilor români și vor protesta contra dietei din Clușiú, convocată pe baza legilor feudale din anul 1791, când numai nemeșii aveau loc în dietă. Atunci trebuia să faci Românii pasivitate, atunci aveau drept și datorința s'o faci, și n'avea nimeni să între în temniță.

Cele înșirate mai sus vor justifica, decât de astă-dată voi contribui, nu în proporție cu mărimea trebuinței, ci în proporție cu punga mea sleită, prin multe și mari lovirii al sorții, ce le-am îndurat și eu.

La un moment nu dispun de parale, ofer însă marcele de prezență, ce-mi compet de la institutul „Albina“, pe un an au 400 coróne. Cel ce póte, să dea mult!

Sibiu, în 24 August 1904.

Iosif Sterca Șuluțu.

Pentru incendiații din Câmpeni.

Apel!

Comuna Câmpeni în 17 l. c. a cădút pradă flacărilor. A ars aproape total și până în pământ, nimicindu-se în sensul strict al cuvântului tot avutul celor nenorociți.

Deci de familii au rămas pe strade fără scut și adăpost, lipsiți chiar și de pâinea de tóte zilele.

Ca martori oculari putem constata, că catastrofa e aproape fără păreche în istoria nenorocirilor.

Comuna înfloritoare din creeri munților este o ruină, care stórcé lacrimi și compătimire.

În fața acestei nenorociri este datoră noastră a tuturor, să sărim fără întârziare întru ajutorarea celor nenorociți. Apelăm, deci la simțul de jertfă al tuturor și mai ales al băncilor nostre, rugându-ne să binevoiescă a contribui cu obolul lor la alinarea suferințelor.

Lipsa este arđetóre!

Ofertele maritimóse bine-voiti a-le trimite la adresa d-lui Dr. Zosim Chirtop, avocat în Câmpeni (Topánfalva).

Abrui, 21 August.

Mihail Cirlea,
notar public.

Dr. Laurențiu Pop,
advocat

Dr. Ștefan C. Pop,
advocat

Un manifest al Țarului. Din Petersburg vine scirea, că Țarul Rusiei Nicolae a dat zilele acestea un manifest, care justifică în mare măsură speranțele celor ce așteptau, că din privilegiul nascerei noului mostenitor de tron, capul statului își va aréta în faptă simțemintele sale nobile față cu supușii săi.

Prin manifestul din cestiune, Țarul ordonă să înceteze bătăile, cu cari erau pedepsiți până acum țeranii și soldații. Se ertă tóte restanțele de dare imperială și număróse pedepse. Li-se iertă de asemenea și prizonierilor politici o mare parte din pedepsele, la cari au fost condamnați. Apoi se pune în vedere îngrijirea și creșterea copiilor soldaților ruși căduți în războiul cu Japonia.

Un răspuns al Sultanului. Diarulul „Zeit“ i-se telegraféază din Tirnova, după scirile din Constantinopol, că ambasadorul austriac ducându-se Vineri la Sultan spre a-i mulțumi pentru felicitările adresate împératului Francisc Iosif cu ocazia aniversării nascerei lui, a profitat de ocazie spre a insista cu energie pentru sporirea numărului ofițerilor din secțiunea austro-ungară a jandarmeriei macedonene.

Sultanul amintind de cererea Angliei și Franciei d'a fi tratate la fel cu celelalte puteri în privința reprezentanței lor la reorganizarea jandarmeriei macedonene, a răspuns, că nu póte să împlinescă dorința Austriei și Rusiei, mai cu sémă că supremul co-

mandant al jandarmeriei, generalul Degiorgis, precum și guvernul italian, cred că este neoportună o sporire a numărului ofițerilor.

După un refuz atât de categoric al Sultanului, se crede că ambasadorul austriac și cel rusesc vor renunța la sporirea numărului ofițerilor în jandarmeria macedonénă.

Adunarea generală a Asociației.

(Convocare.)

În sensul §§-lor 23 și 26 din statute, membrii „Asociației pentru literatura română și cultura poporului român“ se convocă în adunare generală ordinară la Timișóra pe zilele 21 și 22 Septemvrie st. n. 1904. Programul adunării este:

Ședința I. Miercuri la 21 Septemvrie st. n. 1904, la órele 11 a. m. Ordinea de zi: 1. Deschiderea adunării generale. 2. Inscrierea delegaților prezenți. 3. Raportul general al comitetului central. 4. Alegerea comisiunilor: a) pentru examinarea raportului general; b) pentru cenzurarea încheiării conturilor anului 1903 și a proiectului de budget pentru anul 1905; c) pentru inscrierea membrilor. 5. Presentarea propunerilor eventuale.

La órele 5 după améđi ședința festivă a secțiunilor științifice-literare.

Ședința II. Joi la 22 Septemvrie st. n. 1904, la órele 10 a. m. Ordinea de zi: 1. Raportul comisiunilor. 2. Alegerea comitetului central și a funcționarilor Asociației. 3. Fixarea locului pentru adunarea generală din 1905. 4. Dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal. 5. Închiderea adunării generale.

Se observă, că eventualele propunerii au să fie prezentate în scris presiului „Asociației“ (în Sibiu, Strada Morii Nr. 8), cu 8 zile înainte de adunarea generală.

Sibiu, din ședința comitetului central al „Asociației pentru literatura română și cultura poporului român“, ținută la 28 Iulie 1904.

Iosif St. Șuluțu mp., vicepresident. Dr. C. Diaconovich mp., primsecretar.

Programa festivităților, ce se vor aranja cu ocaziunea adunării generale a Asociației la 21 și 22 Septemvrie st. n. 1904 în Timișóra:

1) La 20 Septemvrie întépinarea la gară a Comitetului central.

2) Tot în acea zi séra de cunostință și cină comună în hotelul „Principele de Corónă“.

3) La 21 Septemvrie dimineța participarea la serviciul divin la biserica gr. or. română și cea gr. cat. din Timișóra Fabric.

4) La 11 óre înainte de améđi I-a ședință a adunării generale în sala mare a hotelului „Principele de Corónă.“

5) După améđi la 2 óre banchet tot în acea sală.

6) Séra la 8 óre concert tot în acea sală.

7) La 22 Septemvrie la 10 óre înainte de améđi a II-a ședință a adunării generale.

8) Tot în acea ziua după améđi la 4 óre ședință festivă a secțiunilor științifice literare în sala mică a hotelului „Principele de Corónă“.

9) Sara petrecere de joc în sala mare a hotelului.

În Timișóra cortele private pentru publicul, care vine la adunarea generală, nu stau la di-posițiune, fiecare óspe póte căpáta numai în hotel; deci toți aceia, cari voesc a participa la adunarea generală, sunt rugați până inclusive 18 Septemvrie, a comanda odaia la președintele comisiunii de încortelare Dr. Aurel Cosma, avocat în Timișóra, căci altcum comisiunea de încortelare fiind mare circulația călătorilor străini în Timișóra, nu va fi în stare a acvira odăi cerute la timp întârziat; tot odată sunt rugați cu această ocaziune a însciința, că voiesce s'au nu a participa la banchet, ca comitetul aranjator să se póta de timpuriu orienta.

Decă óspeții, cari comandéază cortel, vor însciința, cu care tren sosesc la Timișóra la gară, vor fi așteptați de membrii comisiunii de încortelare, ca să le comunice, că pentru fiecare óspe în care hotel e odaia comandată.

Timișóra, la 19 August 1904.

Comitetul aranjator.

Adunarea pentru fond de teatru român.

Programul festivităților din Brad.

În 14 (27) August. 1) Primirea comitetului și a óspeților la gară, séra la 7 óre 2) Séra de cunostință la hotelul „Central“ la 8 óre. Cină à la carte.

În 15 (28) August. 3) Serviciu divin în biserica rom. gr. or. la 10 óre a. m. 4) Ședința I a adunării în sala de gimnastică la 11 óre a. m. cu următorul program:

a) Deschiderea adunării și bineven-tarea ei. b) Alegerea a doi notari. c) Raportul general al comitetului. d) Alegerea unei comisiuni de 5, pentru cenzurarea raportului general. e) Raportul cassarului. f) Alegerea unei comisiuni de 5 pentru a cenzura raportul cassarului. g) Alegerea unei comisiuni pentru inscrierea de membri. h) Cetirea disertațiunilor. i) Închiderea ședinței.

5) Banchet la hotelul „Central“ la 2 óre p. m. table d'hôte cuverta à 3 cor. 20 bani. Biletele sunt a se răscumpéra cel mult până în 15 (28) August 8 óre a. m. la d-l I. Cutean, comerciant.

și atunci trebuia să sufere dureri peste puterile lor; trebuie să rămâi fără de lustru și fără de căldură!“

O lacrimă ferbinte a picurat încet pe fenicelul de la picioarele Suferinței; acesta răspândi frumosul seu parfum, și fi mulțumi pentru roua primită, — și plecă mai departe neliniștită copilă și ajunse la malul unui lac mare și lin. Aci nu se mișca nimic; numai amurgul sării peste apă, și acesta în umbră.

Dénsa privind în urma sa, suspină încet.

— „Odată numai am găsit liniște, în pădure. Odată mi-am uitat durerea, cu rađele sórelui în inimă — dar acestea au trecut!“

Perdută în visuri privia copilă în undele lacului, din care apărú ca prin o negură plutind pe valuri „Zina lacului“.

Atunci vede Suferința o lumină roșiatică, cădénd printre valuri, mai mare și mai lucitoare decât stelele, trecénd strălucind prin ceta nopții. Cum rídea cu ochii, observă, că acea lumină transpiră dintr'o casă de pe marginea lacului, care era deja înfășurată în iederă; numai din ferestrele lungărețe, cari stau deschise, veniau rađeale luminei.

— „Ciudat lucru“, gândesc Suferința. „Aci încă nu am intrat, și totuși cine-va e în neadormire.“

Tiptil se apropie de ferăstră; aci era o femeie admirabil de frumoasă cu părul alb ca zăpada, cu o haină albă și lungă, cu o prea fină învelitoare pe cap. Dénsa scria în liniște într'o mare carte, cu mâna sigură, corect, și între genunchi ținea strinsă o furcă cu caietul de fuior. O creță adencă se vedea între cele două sprâncene. Însé în jurul frumosului ei nas, și buze, se întipărea gingășie și bunătate de femeie, și cea mai nobilă bunătate de inimă.

Suferința stătea uimită la această privire; de-odată se ridicară doi ochi frumoși ca azurul ceriului, o privire cu liniște și o voce dulce melodióasă îi dîse:

— „Vino numai în lăuntru, fíca mea, de mult aștept după tine!“

Suprinsă intră Suferința; așa o voce ea nu mai auzise. De-odată o îmbrățișéază două mâni delicate, a fost luată în brațe și sărutată, și admirabila femeie îi dîse:

— „Dragă Suferință! Tu trebuia să mă găsești! Eu nu am putut, să te caut, pentru că eu nu vin nechemată. Eu sunt mama Răbdarea și stau ici, privesc, ascult și priveghez. Lacul imi readuce vocea aceloră, cari mă chiamă. Adese-ori am umblat

și eu pe urma ta, durere însă, nu tot-déuna.“

Creța de pe frunte-i deveni mai adencă. Suferința își ascundea capul la pieptul mamei.

— „O, vino întot-déuna cu mine“, se rugă blând Suferința.

— „Nu, copilă“, îi răspunde Răbdarea, „dacă mă vei chema, atunci voi merge, și dacă vei fi obosită, atunci intră érá la mine. Eu trebuie să scriu „cartea vieții“; acesta 'mi dá mult de lucru!“

Sărmana mititică, Suferința, rămase o nópte intrégă la mama înțeleptă, și dimineța cu puteri noué p'ecă mai departe.

Satul e în flóre, totul era senin, era vremea secerișului. Suferința vędénd macul roșu și neghina albastră, se gândia:

— „Sărmanele de voi, acum înfloriți atât de vesele și luciți în fața sórelui, și cu tóte acestea ați veți fi tăiate!“

În holda de grâu stă o fată frumoasă singurică și secera, secera, cu dibăcie și iutelă, ca trei bărbați.

— „Bună dimineța, palidă copilă“, o chiamă glumind, „vino și-mi ajută!“

Și sărind ușurel și veselă, pletele-aurii îi atárnau și se învérteau la fie-care mișcare a ei; éró ochii ei albaștri luciau radioși ca rađeale din sóre.

— „Cine ești tu?“ intréba suprinsă, vędénd pe Suferința cu ochii întunecați.

— „Eu sunt Suferința și sunt menită să umblu dintr'un loc într'altul în veci. Și cine ești tu?“

— „Eu sunt Munca, nu veți tu? Nu veți ce sănétósă sunt și ce brațe tari am?“

Și atunci a luat pe Suferința în brațe ca pe un copil, și rídea și cânta, alerga prin holde. Peste obrazul Suferinței s'a pus o rumenélă trandafirie și ea dîse rídénd:

— „Vino cu mine! Eu nu pot nici odată odichni și adese-ori sunt așa de obosită.“

— „Acésta nu se póte, dragă sorioră! Căci eu trebuie să dorm pentru a fi ziua bună la lucru. Sunt însă în tot locul și trebuie să rîd; însă privind în ochii tói mi-se înecă risul, durerea pétrunde într'in-sul; decât însă mă vei chema, voi merge și apoi voi rămâné în urma ta.“

A mers așa mai departe Suferința, de dimineța cu brumă și roué, până în nópte, și de și cutreerând lumea.

Răbdarea și Munca și-au ținut cuvântul, și au fost sincere tovaréșe ale Suferinței și adese-ori se întruniau în casa mamei Răbdare, pe malul lacului, și cetau din cartea vieții, ori scriau într'énsa.

6) *Concert și teatru în sala hotel „Central“ la 8 ore seara cu următorul program: I a) Răsnet de la „Crisana“, cor mixt de I. Vidu, dat de corul studenților, b) Răsnetul Ardealului, cor miest de I. Vidu, dat de corul studenților; II. „Aur“, dramă în 4 acte de C. Hodoș; III. Declamații, de Z. Bârsan.*

Prețurile: loc I 2 corone, loc II 1 cor. 50 bani, loc de stat 1 cor. Bilete se pot cumpăra la d-l I. Cutean și seara la cassă. Venitul e destinat pentru fondul de teatru.

In 16 (29) August. 7) Ședința II cu program:

a) Deschiderea ședinței. b) Cetirea și verificarea protocolului din ședința I. c) Raportul comisiei pentru câștigarea de membrii noi. d) Raportul comisiei însărcinate cu cenzurarea raportului casarului și averii societății. e) Raportul comisiei însărcinate cu cenzurarea raportului general al comitetului. f) Alegerea comitetului pe un nou ciclu de 3 ani. g) Determinarea locului, unde se va ține adunarea generală pentru anul 1905. h) Alegerea unei comisii de 3 membrii pentru verificarea protocolului din ședința II. i) Inchiderea adunării.

8) *Fetrecere cu joc la „Hotel Central“* Inceputul la 8 ore seara. Bilete de persoană 2 cor., de familie 4 cor. Bilete se pot cumpăra la d-l I. Cutean și seara la cassă. Venitul curut e destinat pentru fondul de teatru.

9) In 15 (28) și 16 (29) August dela 3—5 d. a. va fi deschisă *exposiția de țesături și lucruri de mână țărănești* din Zorand în salele din etaj ale gimnasiunii. Bilet de intrare de persoană 40 bani. Venitul curat e destinat pentru premiarea țărăncilor noastre, cari au spus obiectele. Premiarea se va face în 16 (29) crt. Luni d. a. la 5 ore.

In 17 (30) August. 10) Escursiuni.

Nota: P. T. oșpeți, cari sosesc cu trăsura, se pot informa pentru cuartire la hotel „Central“.

Brad, 20 August n. 1904.

Comitetul aranjator.

Războiul ruso-japonez.

Situațiunea pe câmpul de război nu s'a schimbat în zilele din urmă. O bătălie, care se decide definitiv sortii războiului nu s'a dat încă nici în Manciuria, nici la Port-Arthur. Dimpotrivă, în Manciuria pare a fi urmat o epocă de inactivitate în urma ploilor mari ce cad acolo și cari îngreună nespuse de mult operațiunile războinice. Acesta, cel puțin, reiese din scirile ce au sosit în urmă.

La Port-Arthur însă Japoneseii desfășură de cât-va timp o mare activitate. Acesta mărturisesc, că ei văd limpede, că căderea însemnatei fortărețe li-ar asigura pe deplin stăpânirea desvârșită asupra mării, și Rușii n'ar mai avea un singur port în care să-și poată primi ajutoarele, ce li-s'ar trimite din Europa, și Japoneseii ar pute ușor să sugrume activitatea, ce ar mai fi în stare s'o desvolte flota rusă din Wladivostok, decât prin căderea Port-Arthurului ei și-ar pute trimite flota lor să dea năvală contra acestui port rusec. Acesta se vede, de alt-fel, și din atitudinea de așteptare, ce o manifestă în timpul din urmă în regiunea Liaoyangului. Obiectivul principal al Japoneseilor nu este decât să zdrobească pentru acum armata lui Kuropatkin, ci numai să o împiedece a nu se duce în ajutorul Port-Arthurului.

Pausa acesta în Manciuria stă prin urmare în strânsă legătură cu evenimentele din jurul Port-Arthurului, unde operațiunile japoneze nu înaintază cu graba ce o sperau ei, ba după-cum s'ar pute conchide din

scirile mai nouă, fortăreța va rămâne încă mult timp în stăpânirea Rușilor, vorba fiind aici de cucerirea a 40—50 forturi mai mici și de zdrobirea unei garnisone de cel puțin 25,000 oameni.

Atacurile ce le-au făcut Japoneseii la 19 și 20 August, au fost respinse cu succes de către Ruși, aceștia pricinuid pierderi enorme Japoneseilor, mai ales prin exploziunea de mine.

Etă, ce se mai spune nou privitor la evenimentele din jurul Port-Arthurului.

Diarul „Daily Telegraph“ află din New-York (1), că bombardarea crâncenă a fortăreței de la Port-Arthur continuă pe totă linie, și flota japoneză este gata de a împiedeca ori-ce eșire desperată a flotei rusești.

Un raport sosit la Washington espune suferințele grâznice ale garnisonei rusești. Mai multe mii de oameni sunt instalați în spitale. Tunarii ruși sunt atât de obosiți în urma neconținței vegherii și a hărțuierilor, încât cad lângă tunuri în stare de somnolență.

Generalul Stössel desfășură o activitate supra-omenescă. Și de și el merge călare pe la toate forturile și bateriile, îmbărbătând pe soldați.

Diarul rusec „Novoie Vremia“, voinde să prepare publicul în vederea unui desastru la Port-Arthur, espune și el situațiunea desperată a orașului și declară, că și curajul și devotamentul își au marginile lor, și că nu se poate aștepta mai mult peste puterile omenesci de la apărătorii cetății.

Pe de altă parte același diar relevă, că propunerea Japoneseilor făcută generalului Stössel de a capitula, este un semn de nerăbdare și de slabă speranță, că ar pute lua așa de curând fortăreța.

Diarul „Nat. Ztg.“ din Berlin ocupându-se de situațiunea și luptele de la Port-Arthur și, că nu se știe când va suna căsușul căderii fortăreței. Chiar din oferta de capitulare făcută la 17 Aug. generalului Stössel, nu se poate trage concluziunea, că rezistența cetății impresurate va fi în curând frântă. Pierderea Port-Arthurului ar fi negreșit o grea lovitură pentru Ruși, căci afară de ce se distruge munca de un deceniu și cheltueli de milioane, Rusia mai pierde și o bună parte din prestigiul său. Dér munca și cheltuelile aceste n'au fost în zadar. Port-Arthurul a ținut în loc cel puțin o jumătate de an flota japoneză și a ocupat în timpul cel mai scump, luni de zile, peste 70,000 de soldați japoneși. El a pricinuit Japoneseilor o pierdere uriașă în ofițeri și soldați.

SCIRILE DILEI.

— 12 (25) August.

Peregrinaj la mănăstirea Hodoș-Bodrog. Vinerea trecută, în ziua Schimbării la față au cercetat sf. mănăstire Hodoș-Bodrog la vre-o 6000 de peregrini din comitatele Arad, Timiș, Ciănad, Torontal și Caras-Severin și au fost întem-pinați de Prea Cuv. Sa părintele Archimandrit *Augustin Hamsea*. Raportul amănunțit, ce l'am primit numai azi îl vom publica în numărul viitor popular.

5 milioane restanță de dare. Starea tristă economică a țării noastre o arată în mod neîndoieic enormele restanțe de dare. De pildă în comitatul Torontal erau la finea anului 1903, 3,057,365 cor. 12 bani restanțele de dare. Pentru cartal I, II și III al anului 1904 ar trebui să se plătescă 6,075,454 cor. 10 bani contribuție. La oaltă este deci datoria de contribuție a cetățenilor din Torontal 9,132,819 cor. 22 bani. Din aceste s'au descris 129,853 cor. 18 bani și sau plătit 3,198,037 cor. 73 bani. A rămas deci o restanță de 4,804,928 cor. 31 bani, ceea-ce cu

restanța contribuției militare de 291.165 cor. face la oaltă peste 5 milioane restanță de contribuție. Situația se îngreună și mai tare în urma secetei, ce bântuie de 2 luni neîntrerupt.

Maiorul Haralambie, care a fost trimis din România în tabăra lui Kuropatkin a fost atașat artileriei rusești din corpul IV de armată. Un diar din București a publicat zilele acestea scirea, că maiorul Haralambie ar fi căzut în prisoare japoneză cu ocaziunea, când s'a dus la In-Kean să-și cumpere câte ceva. Scirea acesta se desmintește. Asupra accidentului ce i-s'a întâmplat, când era să se inee în cortul său, maiorul Haralambie a scris pe larg soției sale la București. Maiorul cumpărase un cort solid de la atașatul militar elvețian, care s'a întors în Europa. Cortul acesta l'a așezat într-o vale. Într-o noapte s'a întâmplat o rupere de nor și cortul s'a umplut de apă. Haralambie era în cort cu un alt ofițer rusec. Amândoi au scăpat cu mare greutate, tăind cu cuțitul pânza cortului. Apa le ajungea până la umeri. Noroc că tocmai atunci treceau pe acolo doi cazaci, cari i-au luat pe cei doi ofițeri lângă sine pe cai și astfel i-au scăpat.

Oprirea exportului orzului și ovășului din România. Cetim în „Cronica“ din București: Oprirea exportului de orz și de ovăș decretată de guvernul român e mult comentată în Austria. Se afirmă pe acolo, că motivul acestei opriri n'ar fi lipsa, deore-ce scirile oficiale române de până acum spuneau, că recolta de orz și de ovăș este mijlocie, ceea-ce nu justifică o oprire a exportului acestor cereale. Adevăratul motiv al opririi este de a asigura crescătorului de vite nutrețul în măsură suficientă. Prețurile mari cari se plătesc în Austria pentru orz și ovăș, au făcut să se nască în România frica, că agricultorul român nu va pute concura în privința prețului cu cel din Austria și deci țera va fi lipsită de furajul necesar în acest an. Oprirea exportului ovășului nu face o impresiune mare, fiind-că România produce între 1¼ și 2¼ milioane de chintali metrici, din cari se exportă puțin. Așa în Austro Ungaria se exportă între 60,000 și 180,000 chintali metrici, cari nu cad greu în cumpănă. O mai mare importanță o are pentru Austro-Ungaria oprirea exportului de orz. România produce anual între 5 și 7½ milioane chintali metrici — Austro-Ungaria produce 24—30 milioane — din cari 50 la sută se exportă. Fiind-că Austro-Ungaria are un deficit de 2—3 milioane chintali metrici, oprirea exportului de orz nu este pentru dânsa ceva absolut neglijeabil. În anii normali ajung în Austro-Ungaria 40—50,000 chintali metrici și nu mai rar 200,000; anul acesta exportul ar fi luat drumul Austro-Ungariei în cea mai mare parte, de aceea oprirea acesta are pentru Austro-Ungaria o importanță mare.

Recolta în Bulgaria. După scirile sosite din Bulgaria, anul acesta a fost în această țară o recoltă, cum nu s'a mai pomenit. În Silistra sosesc zilnic până la două mii de caré cu grâu de vânzare, — ceea-ce este în adevăr ne maipomenit pentru localitățile deluroase și păduroase de peste Dunăre. Dér nu numai grâul, ci toate sémănăturile au dat recolte abundente în Bulgaria.

Un episcop plin de datorii. Episcopul catolic din Rozsnyó (Slovăcime) cu numele Ioan *Ivankovits* era dintre episcopii mai „sărăcuți“, fiind-că n'avea decât un venit de 70.000 corone pe an. El a ajuns în scaunul episcopesc prin merite „politice“, căci înainte de a ajunge episcop, fusese deputat. De opt ani de când șede în scaunul arhieresc a făcut datorii peste datorii, așa că în cele din urmă nu-i mai dădea nimeni împrumut nici o para chioră. N'avea de unde să-și plătescă funcționarii de curte, iar comercianții și cămătarii unul intra, altul eșia. *Ivankovits* s'a adresat ministrului, cerând ajutor. Acesta i-a dat din fondul religionar peste 300.000 corone, dér nu erau de ajuns, fiind-că datoriile lui treceau peste un milion. Ce era de făcut? Maiestrea Sa la propunerea ministrului de culte a ordinit sechestrul pe averea episcopiei, și *Ivankovits* ca un nevrednic de cărja arhierescă va fi silit de papa, să-și dea dimisia și va fi trimis la o mănăstire, plăindu-i-se ca milă suma de 4000 corone pe an.

Capela gr. or. română din Buda-pesta. Lucrările împreunate cu mărirea și transformarea capelei române gr. or. din Budapesta — scrie „Poporul Român“ — sunt aproape terminate. Capela peste tot este renovată și face o impresie foarte bună privitorului. S'a făcut și scaun arhieresc, amvon, două străni pentru cantori, și după locul f-meilor e un fel de pod pentru coriști. Peste tot capela noastră e cu mult mai frumoasă și mai bine aranjată ca mai înainte și credem, că va corăspunde până când cu ajutorul lui D-șeu ne vom pute muta în biserică, pe care dorim să o vedem cât mai iute ridicată.

Secetă și focuri. Nu numai la noi și în România, ci și în alte țări a fost anul acesta secetă mare. Foile germane și austriace încă se jăluiesc de secetă, lipsă de nutreț, recoltă slabă. Pământul e crăpat de un stângel chiar și unde mai înainte erau băltoce. Pe urma secetei se ivesc incendii, cari pustiesc orașe întregi mistuind averile și pierdând vieți de oameni și animale. Isvórele și fântânile au secăcat, și riurile cele mari pe cari altă-dată au umblat corăbii, s'au prefăcut în păraie în alvia cărora se joacă copiii. Așa de pildă pe riul Elba s'asuprimat navigația și la Tetschen a ieșit la suprafață „Piatra fómetei“ (Hungerstein). Acestă piatră este un bloc de basalt de 6 metri pătrați în alvia Elbei. De patru sute de ani oamenii fac semne pe această piatră arătând de câte ori era secetă, și uite în anul cutare se cutare până unde a scăzut Elba. Pe piatra acesta se află scrise cu litere mari următoarele cuvinte: „Wenn du mich siehst, dann weine“. (Când mă vei vedea — se plângi!) Piatra acesta, care acum se vede până jos, căci apa a scăzut cu 25 cm. mai mult, decât ori când în timp de 400 de ani, o vedem fotografiată și publicată cu inscripția de mai sus în fôia din Viena „Das interessante Blatt“. În jurul ei o mulțime de copii. Mii de oameni, cari se ocupau altă-dată cu navigațiunea sufer de fómie. În timpurile noastre tot mai este, ce este, căci sunt căile ferate, dér pe vremurile vechi, când transportul bucatelor se făcea numai cu corăbiile ce-o fi fost? Nu de geaba au numit bêtărâni piatra acesta „Piatra fómetei“ — și au scris pe ea cuvintele jalnice de mai sus.

Pentru masa studenților români din Brașov au intrat într-o pomenirea de vece a răposatului *Vasilie Craiovean*, econom în Hălchiu de la văduva preotăsa d-na *Elena Craiovean*, (ca mamă) 20 cor. și de la d-l *Ioan Craiovean* ampioiat militar cu familia (ca frate) 20 cor.; — de la d-l *I. Maximilian*, preot în Stupini suma de 4 cor. cotisație anuală, și de la d-l *Simion Ciuca*, paroch în Mocii suma de 10 cor., ca ajutor. Primescă generoșii donatori cele mai căldurose mulțumite.

Direcțiunea școlilor medii gr. or. române din Brașov.

Maghiarii din București atât cei catolici cât și cei reformați se întăresc mereu. Numai eri am publicat scirea după „E-k“, că Maghiarii catolici acum au cumpărat un loc mare în capitala României, pe care în curând vor zidi o școlă mare și o biserică, la zidirea cărora și guvernul ungar le va fi în ajutor, și astăzi același diar aduce scirea, că episcopul reformat din Clușiu, *Dr. Bartók* a numit la postul de a doua învățător la școlă de fete reformată din București pe d-șora *Vadas Anna*. Nu de mult le-a trimis și un predicator cu titlul de protopop.

Ofițerii arsenalului de marină din Galați au dăruit prințșorului *Carol* cu ocaziunea călătoriei familiei regale române pe Dunăre, un vaporăș în miniatură. Prințul s'a bucurat de acest dar al ofițerilor, a observat însă că vaporășul n'are tunuri. Ofițerii au procurat acum 6 tunuri mititeile din Germania și vaporășul ajustat astfel pentru scopuri de „război“ va fi predat în curând prințului. Vaporășul are o lungime de 2 metri.

Răsunare grâznică. Țeranul *George Dabrovici*, din comuna *Füzes* (comitatul Torontal), se duse alaltăeri, ca să-și strângă fânul de pe câmp. Ajungând în câmp vedu că doi indiviți încarcă fânul în carul lor. Neputându-se lupta în contra a doi inși, țeranul *Dobrovici* se ascuse într'un șanț și când trecură pe acolo hoții cu fânul, dădu foc carului cu fân. Unul din hoții a sărit din car și și-a frânt piciorul. Celui-

Cei mai excelenți profesori și medici îl recomandă ca remediu cu efect

Sirolin

contra morburilor de plămâni, afecțiunilor organelor de respirație, precum: bronhită cronică, tusă convulsivă, și mai ales este recomandat **Convalescenților dup influență**. — Sirolinul promovă apetitul și face să crească greutatea corpului, depărtăz tusa și flegmă și face se încetăz asudarea de noapte. — Din cauza mirosului și gustului său plăcut este luat cu plăcere și de copii. În farmaci se capătă în sticle de 4 cor. Să fim atenți, ca fie-care sticlă să fie provăduță cu firma de mai jos

F. Hoffmann-La Roche & Co. fabrică chimică Basel (Șvițera.)

Ialt i-s-au aprins hainele și apoi cădând înaintea carului a trecut caii și roțile carului peste el, lăsându-l mort în mijlocul drumului. Caii au fugit cu carul aprins până la comuna Iaznova, unde au fost prinși. Contra hoțului rămas în viață procurorul din Biserica-albă a poroit cercetare.

Congresul catolicilor germani. În orașul Regensburg s'a ținut zilele acestea congresul catolicilor germani, la care au participat multe mii de oameni, Arhiepiscopii, aristocrații, preoți și lucrători. Aceștia din urmă au fost reprezentați prin societățile lor în număr de peste 300, iar numărul lucrătorilor se urca la vreo 10.000. Congresele acestea au început să se țină înainte de asta cu 50 ani și în timpul din urmă se ocupă dinadins nu numai cu chestiuni bisericești și școlare, ci și cu chestiuni sociale, situația și îmbunătățirea sârtelui lucrătorilor etc. Episcopul contele Maj-lath din Alba-Iulia încă a fost de față și a rostit chiar o cuvântare în limba nemțesoă. De asemenea au fost reprezentați Francesii și Italianii.

Din Bucium-Șasa (lângă Abrud) ni-se scrie, că femeia Salvina Tomuş de 25 ani, din Bucium-Cerbu, care nu trăia cu bărbatul său, și-a pus capăt vieții turnând pe sine petrol și apoi dându-și foc. Copii n'au rămas.

Catastrofă în America. Telegramă din New-York: Cicloul, care a bătuit la San-Paolo și la Minneapolis, a făcut un număr foarte mare de victime. La Minneapolis, între multe alte clădiri, s'a dărâmat și o casă colosală, îngropând sub dărâmături peste trei sute de chiriași. Sute de persoane lucrăză acum la scoțerea cadavrelor, cari sunt îmbucătățite. La San-Paolo sunt ca la două sute de răniți, afară de mai multe persoane ucise. Stradale sunt pline de dărâmături. Viaductul de pe fluviul Misissipi, înalt de două sute de picioare, s'a prăbușit. Mulți trecători au căzut în riu. În teatrul Tivoli era spectacol. De-odată coperișul teatrului a fost luat de furtună. Două persoane au fost ucise și multe rănite. Mii de persoane din Sanpaolo au scăpat fugind în pivnițe.

Bulgarii macedoneni și tribunalele turcesci. Diarulul „Zeit“ i-se telegrafiază următoarele din Sofia: Populațiunea bulgară din Macedonia nu se mai prezintă la tribunalele turcesci în pricinile și daraverele, ce se ivesc în sinul ei, ci recurge la judecata așa numitelor tribunale populare, compuse din reprezentanți ai organizațiunii macedonene și din primar, care e ales de denses. Acest boicotagiul al tribunalelor turcesci se întinde și la orașe.

Păduri în flacări. Ni-se scrie: Mai zilele trecute aici la Buzae a bătut bruma, încât n'a mai rămas aproape nimic. Acum din cauza secetei s'au aprins pădurile. La Ciucașu arde de vre-o 5 zile neîntrerupt.

Accident nenorocit. Din Sebeșul săsesc ni-se scrie: Marți în 23 l. c. n. s'a întâmplat în apropierea orașului Sebeșul săsesc o mare nenorocire. Locomotiva trenului vicinal a trecut peste o căruță încărcată cu pepeni, omorînd pe veduva Horvath din Aiud, care se afla în căruță, și pe cei doi cai. Servitorul, care mîna caii, a fost grav rănit și a fost transportat în spitalul din Sebeș. Fetița nenorocitei veduve, care de asemenea se afla în căruță, a scăpat ca prin minune. Nenorocirea s'a întâmplat din cauză, că apropiindu-se trenul, caii s'au speriat și n'au putut fi oprîți locului.

Premiu pentru grădina de pomi. Ministrul ung. de agricultură a dat d-lui Anania Boldor inv. dir. în Codlea un premiu de 200 cor. și o diplomă de laudă pentru cultivarea sistematică a grădinei de pomi a școlii rom. gr. or. din Codlea.

Cursul pentru înmulțirea cunoștințelor pedagogice. Ministrul unguresc de culte și instrucțiune publică de 3 ani încôce a început a arangia cursuri pentru înmulțirea cunoștințelor pedagogice. În anul acesta s'au ținut astfel de cursuri la opt preparandii de stat. La cursul din Budapesta au luat parte și 11 Români. Cursul a ținut 3 săptămâni.

O acuzație adusă de Englesii Germanilor. „Daily Express“ scrie, că din portul engles Plymouth au fost furate mine sub-marine, așezate pe fundul mării. Alte mine sub-marine au fost deranjate și stricate. Diarul adaoga, că o anchetă de ofițeri a constatat, că singurile bastimente cari au ancorat în timpul din urmă în părțile pe unde se aflau minele, au fost vase de război germane.

Nenorocire. În comuna Tel un băiat de român Alexe N. Hiloche, mergînd în

carul cu lemne spre casă, a căzut între boi. Au trecut ambele roțe peste pieptul lui și în câteva ore a fost mort.

Inaugurarea templului israelit în Roma. Zilele acestea s'a inaugurat noul templu israelit în Roma. Templul este situat pe Lungotevere Cenci cu fațada spre piața del Pianto. În discursurile ce s'au rostit cu această ocaziune, s'a relevat importanța ridicării unui templu tocmai în Roma, unde se află și arcul lui Titu, care reamintesc dărîmarea Ierusalimului. Rabinul cel mare cavalerul Vittorio Castiglioni a terminat discursul său, urînd prosperitate familiei regale și auspiciînd un timp fericit, când totă omenimea „va adora un singur Dumnezeu.“

Urmărit pentru trigamie. Herman Göhring, un jidovaș din Rusia, era un omuleț ogărit și ciupit de vîrsat și cu toate acestea a isbutit să înșele pe cinci femei cu făgăduința, că se va căsători cu ele. De aici se vede că multe femei de dorul de a se mărita, nu caută nici la frumșea nici la aceea, că ore cel ce le cere este om de omenie, ci fără să cerceteze mai de aproape iau de bani buni toate minciunile unor vîntură-țără. Göhring s'a și căsătorit cu trei din cele cinci femei, prezentînd acte false și anume cu una în München și cu celelalte două în Viena, iar celor două le-a păpat numai zestrea. Poliția îl urmărește acum.

Programa producțiunii tinerimei române din Brașovul-vechiu, ce se va da Duminică în 28 August la otelul „Orient“ este următorul: Concert: „Imnul unirii“, cor de bărbați de T. Popovici, esec. de cor. „El Zorab“, poezie de G. Coșbuc, declamată de * * * „Fântâna cu trei isvóre“, cor. de bărbați de G. Dima, esec. de cor. „Petitorii“, anecdotă de T. Speranță, declamată de d-l I. Sîrbu. „Hațegana“, (cor.) cântec popular armonizat de T. Popovici. „Cucule pînă galbină“, cântec popular scris și armonizat de T. Popovici, esec. de cor. Teatru: „Vecinătatea periculoasă“, comedie într'un act de Trocaru. Dans.

Concerte. Musica orașenescă va concerta Vineri pe promenada de jos. Inceputul la 5^{1/2}.

L. „Gerververein“ se va da Sîmbătă seara un concert cu program variat de cătră o capelă de băieți din Brașov. În program vedem și piesa românească „Foi și Frunze“.

Mutarea legătoriei de cărți.

Onoratului public din oraș și de la sate se face cunoscut, că cea mai renumită legătorie de cărți mai înainte W. Haydecker, până acuma Strada Porții Nr. 22, se află din 20 Iulie a. c. în casa: Strada Orfanilor Nr. 7 (vis-a-vis de strada școlii și de prăvălia lui Seewald).

Comande se primesc și în cele două librării subscrise. Cu stimă **Librăria H. Zeidner** Tirgul Grăului și **Filiata Strada Orfanilor Nr. 7.** Chec postal Nr. 12,542. Telefon Nr. 228.

Alegere de deputat în Pecica.

Măne, Vineri 6 August, se va face în Pecica alegerea întregitoare de deputat die-tal în locul fostului deputat Vasarhelyi, prin a cărui mörte a devenit vacant mandatul acestui cerc electoral. Candidații sunt mai mulți: din partea guvernului, a apenyiștilor și a kossuthiștilor. Intre candidații se află de astă-dată și un Român, Dr. George Popa fost pretor (solgăbiru), care este susținut de cătră clubul român din Arad. Candidarea acésta, ca și cea de la Nădlac, s'a făcut în contradicere cu conclusele conferețelor partidului național român.

Scrisoarea din Viena.

În 18 August st. n. a avut loc promoțiunea la rangul de sublocotenent și depunerea jurămîntului absolvenților anului curent al academiei tehnice militare din Viena. Curtea academiei de pe strada „Stift“ era indeseuită de lume încă de pe la orele 8^{1/2}. Aci puteai vedé candidații cu fețele voioșe; colo părinții mândri de fiii lor, cari în primele uniforme de ofițer așteptau nerăbdători începerea serbării. Notez cu plăcere, că între candidați se aflau și trei bravi Români: D-l Elia Cena, fratele Exelenției sale D-lui general de divizie Vasile Cena, împărțit la artileria de câmp în garnisóna Pojon, d-l Coriolan Bardosy, împărțit la

artileria de câmp în Brașov și d-l Traian Smeu, împărțit la trupa de geniu în Alba-Iulia.

Printre privitori am vedut și numérose fețe românesce: D-l Iuliu Bardosy, inspector de școle în retragere din Sibiu, dinpreună cu fiica dînsului, D-șora Aurelia. Apoi mama D-lui Elie Cena însoțită de mai multe rudenii. Din partea familiei Smeu au fost de față surorile dînsului. Mai departe d-l Dr. Lazar Popoviciu din preună cu o prea frumoasă societate românească, pe cari însă nu am fost norocos a-o cunoșce.

La orele 9^{3/4} s'au audit primele acorduri ale muzicii militare și în curînd se ivesce un batalion de artilerie constător din elevii încă neabsolvenți ai academiei. Batalionul face front în mijlocul curții, unde se afla, spre înălțarea serbării, un tun împodobit cu flori. Punct 10 ore se presintă superioritățile militare. Imediat după acésta musica intonează imnul imperial, trimbițele suflă „generalmarș“-ul și stégul institutului academic apare măreț purtat de doi artileriști voinici. Prin acest act se începe serbarea. Primul punct îl forméază „Rugăciunea“ (Gebet), cântată așa de frumos de musica militară, pe când trupele prezente, precum și numérosul public cu capetele descoperite ascultau sublimul imn religios. Urméza apoi o prea frumoasă cuvîntare a preotului institutului academic, adresată fiilor săi sufletesci, o cuvîntare plină de vorbe dulci și sfaturi părintesci. Fără îndoială însă, că punctul de forță la format discursul comandantului academiei: Colonel Horeczky. Am aflat în el pe adevăratul fiu al lui Marte, pe vrednicul ostaș îmbătrînit în ideile și viața militară. La finea cuvîntării sale își ia adio dela elevii săi în numele institutului și al superiorilor aceluia. Urméza apoi depunerea jurămîntului, după care într'un entusiasm general tinerii ofițeri cu săbiile scóse au isbucnit în strigarea: „Trăiască Maiestatea Sa“. Prin acésta punctele oficióse ale serbării s'au finit.

A urmat încă defilarea batalionului, pe când cei promovați s'au retras în „școala de călărit“ pentru a fiecare să se prezente foștilor superiori. De aici în trăsuri tot câte 2 sunt transportați la „comanda pieții“, ca să-și anunțe fiecare identitatea. La ora 1 p. m. s'a aranjat în onóra lor un dîneu splendid, unde li s'a dat ultima ocaziune, ca înainte de a părăsi frumoasa Viena, înainte de a cunoșce cărările multor desiluzii ce îi așteptă pöte în viață — să-și petrecă vre-o câteva momente scurte, fără griji, ca prietini, ca camarazi.

N. V. V.

Adunări de învățatori.

Sătmariu, 14 Aug. st. n. 1904.

Reuniunea învățătorilor gr. cat. românîni din Archi-Diaconatul părților Sătmărene aparținător diecesei Orădane, și-a ținut adunarea generală anuală la 9 Aug. st. n. a. c. în comuna Necopoiu.

La 7 ore dimineața s'a ținut sf. liturgie slujind părintele Varga, preot în Chilia adm. filiei Necopoiu. Dintre credincioși numai 7 bărbați și 4 femei au fost de față și predică nu s'a ținut.

Deschiderea ședinței la 9 ore s'a făcut prin v. preș. Reuniunii Alexa Pop, preot în Săsarî, care prin o vorbire plină de entusiasm a deschis ședința.

A urmat cetirea răspunsului de mulțumită al Ilustrității Sale D-lui Episcop Dr. Demetriu Radu la omagiile de alipire și supunere trimise dînsului din partea adunării filialei ținute în Culciul-Mare, ca unui cap bun și iubit de toții. Sa hotărît a se trimite și din partea acestei adunări o asemenea felicitare Ilustrității Sale bunului nostru episcop.

S'a vestit scirea înbucurătoare despre noul archidiacon Coriolan Ardeleanu fost profesor în Beiuș care și-a și ocupat deja postul. La audul acestei sciri cu toții insuflețiți au strigat „Să trăescă la mulți ani!“ alegîndu-l de președinte al Reuniunii inv. români în locul fostului archidiacon Dr. Felician Bran.

S'a ales biroul funcționarilor cu puține

modificări tot cela, care a mai stat în fruntea Reuniunii. S'au împărțit stipendii și premii, s'a ținut disertațiune prin D-l Petru V. Șireagu invet. în Amați despre „Autoritatea și susținerea disciplinei în școlă“, s'au discutat multe lucruri însemnate; s'au împărțit diplome la membrii noi; s'au încasat taxe; s'au făcut mai multe propuneri diverse spre înaintarea scopului Reuniunii etc. etc.

Terminându-se ședința la 2 ore d. m. membrii s'au întrunit la banchet, luînd parte 47 inși, 3 óspeți și mai mulți onorațiori domni, dömne și domnișóre; în timpul prânzului musica a cântat piese naționale.

Sera a urmat petrecere cu joc în frumoasa sală bine decorată. Petrecerea a durat până în zorile zilei cu nespūsă plăcere și dragoste; durere însă că a avut un finit foarte trist, deoarece soția D-lui Const. Pinteas invet. în Fătărăști lovită de apoplexie a murit abia după două întorsături de joc.

Era dureros a treia și după petrecere să veți pe cei voioși cari au petrecut, îmbrăcați acum în jale ducînd cadavrul rece al amintitei și în veci neuitatei la vecinica odihnă.

Petru V. Șireagu.
invet.

Reuniunea

învățătorilor români uniți din Archidieceasă.

X.

De lângă Murăș, August 1904.

Fiind temele de premii partea cea mai însemnată a cestiunii în progresarea membrilor, sunt silit a mă mai ocupa într'un articol cu acésta cestiune.

Tesele de premiare se aleg din partea unei comisiuni alese de comitetul central. Percurgînd eu organul reuniunii, lucrările comitetului central, am aflat cu plăcere cum-că comisiunea dîsă a satisfăcut obligămîntului său în toate privințele. Anume a ales și propus câte 10 premii literare diferite: pedagogice, metodice, economice, sociale, și altele. Din aceste 10 teme propuse, cu mirare trebuie să constatăm, că adunarea generală luă numai trei tесе de premiare, abandonînd celelalte 7. Motivele pentru cari aceste din urmă nu erau publicate în procesele verbale, nu le cunosc. Pöte să fie în folosul fondului, ca să nu se facă prea multe cheltuieli?

Noi învățătorii prin lucrarea continuă ne putem cualifica și cultiva, iar publicându-se prin diarele noastre lucrările noastre, lățim cultura în masa poporului, ceea-ce ne este și menirea. Precum am dîs în articolul precedent, este frumos. ca să adunăm și augmentăm fondul general, dăr nu-i permis, ca să scăpăm din vedere scopul nostru principal: cultura poporului și înaintarea vașei reuniuni.

O reuniune, care, după raportul publicat al cassarului, încasséza anual peste 1000 coröne, fără nici un scrupul pöte, ba este obligată a cheltui cel puțin 100 coröne în scopul premiării teselor. Cred cum-că adunările generale viitoare vor și primi propunerile comitetului central date în astă privință și vor stabili mai multe și mai mari premii, ceea-ce va fi în interesul causei.

Ca publicul cetitor să fie în curent cu afacerile reuniunii, cuget că nu va strica a reînțospéta din proiectul verbal al adunării generale ultime: ședința a III-a, din nr. 3/1904 pag. 44 al „Fóiei școlastice“, titlurile premiilor date din partea biroului central în concurs pe anul școlastic trecut. Temele sunt următore:

I. Cum își pöte învățătorul căștiga și susține autoritatea în școlă și afară de școlă? Premiul de 30 cor.

II. Școala populară în serviciile economiei casnice. Premiul de 20 cor.

III. Cari jocuri sunt mai acomodate pentru distracțiunea și educațiunea tinerimei școlare. Premiul de 15 coröne.

Töte aceste 3 tесе sunt acomodate scopului și în interesul învățătorilor, tinerimei școlare și al poporului, dăr nu este în consonanță mărimea sumei de premii

cu însăși lucrarea. Căci fie-care temă recere o muncă intensivă și pregătire mare.

Spre probarea afirmațiunii mele n'am să amintesc alta, decât în prejurarea îmbucurătoare, că tesele premiate ale membrilor reuniunii fură în trecut publicate nu numai în organul reuniunii, ci și în cele mai multe jurnale ale noastre, ceea ce servese spre onoare nu numai celor premiați, ci a tuturor membrilor reuniunii, ér de altă parte datorim cu mulțămîntă și recunoscîntă redacțiunilor acestor jurnale, cari reproduc din bună-voință și nerecerată de nimeni lucrările premiate ale colegilor noștri.

Murășanul.

Convocări

În sensul §-lui 17 din Statutele Reuniunii învățătorilor români gr. or. de la școlile confesionale gr. or. din diecesa Caransebeșului, se convocă adunarea generală ordinară a reuniunii la Biserica Albă pe zilele 29 și 30 August (11 și 12 Septembrie) a. c. pe lângă următorul Program:

Ședința I. Duminică în 29 August (11 Sept.) înainte de amăzi. 1) La 9 ore participare la sfânta liturgie și chemarea Duhului sfânt. 2) La 11 ore deschiderea adunării. 3) Raportul general al comitetului. 4) Alegerea comisiunilor. 5) Tema: „În ce chip își poate câștiga și susține învățătorul autoritatea și respectul în și afară de școlă”. Referent: Mihail G. Crăciun.

Ședința II. Aceeași zi după amăzi. 6) Tema: „În ce măsură poate contribui casa părintească la educațiunea școlară”. Referent: Petru Bandu.

Ședința III. Luni în 30 August (12 Sept. înainte de amăzi. 7) Raportele comisiunilor emise în ședința primă. 8) Defigerea locului pentru proxima adunare generală. 9) Propunerii. 10) Alegerea funcționarilor și a comitetului Reuniunii pe anul 1904/5. 11) Dispozițiuni pentru verificarea protocolului. 12) Încheierea adunării generale.

Din ședința comitetului Reuniunii ținute în Lugos la 25 Iulie (7 August) 1904.

Traian Hențu.
vice-președinte.

Ioan Marcu.
notar I.

Adunarea generală a despărțământului XXIX (Mediaș) al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” se va ține în acest an în școlă gr. cat. din Mediaș în 4 Septembrie n. la 3 ore d. m. cu următorul program:

1) Deschiderea ședinței adunării generale prin presedinte. 2) Raportul comitetului despre activitatea sa dela ultima adunare generală până în prezent. 3) Raportul casei. 4) Alegerea unei comisiuni pentru censurarea rapoartelor de sub punct 2 și 3 și pentru verificarea procesului verbal al adunării generale. 5) Alegerea unei comisiuni pentru înscrierea de membri și încasarea taxelor. 6) Statorirea bugetului pe anul viitor 1904/905. 7) Eventuale propunerii. 8) Alegerea a 2 delegați pentru adunarea generală a asociațiunii. 9) Constituerea comitetului pe un nou period de 3 ani. 10) Închiderea ședinței.

La această adunare sunt rugați a participa inteligența română, preoții, învățătorii, și poporul român din Mediaș și din întreg despărțământul.

Mediaș, 15 Aug. 1904.

Ioan Moldovanu.
prot. și dir. al desp.

Dr. Ivan Ioan
secretar.

Dela direcțiunea școlilor medii gr. or. rom. din Brașov.

(Înscințare pentru anul viitor.)

Anul școlar 1904—1905 se va începe în 1 Septembrie 1904 st. v., adică în 14 Septembrie st. n. Părinții cari doresc a-și da copiii la aceste școlile, sunt poștiți a se prezenta cu fiul său cu fiicele lor în cancelaria direcțiunilor respective în zilele de 1, 2 și 3 Septembrie v., adică 14, 15 și 16 Septembrie st. n. pentru înmatriculare. — Școlarii, cari se înmatriculează pentru prima dată la școlile noastre medii, vor aduce testimoniu școlar, extras de boțez și certificat de revaccinare. Testimoniul

școlar de pe clasa precedentă au să-l prezinte toți școlarii, cari vin a se înmatricula, așa-dar și școlarii, cari au absolvat clasa precedentă la școlile noastre. În 30, 31 August și în 1 Sept. v. dela 8—12 ore a. m. și dela 3—5 ore p. m. se vor ține examenele supletorii și de emendare. Cei-ce s'ar prezenta mai târziu, au să petiționeze la direcțiune, dovedind cu at-stat valabil cauza întârzierii.

Toți școlarii, cari intră în prima gimnasiază sau I. reală, pot fi supuși unui examen de primire conform normativelor existente. Examenul de primire se va ține în 31 August v., 1 și 2 Septembrie v.

Nota. — Școlarii, cari vin dela un institut, unde în gimnasiul superior nu au învățat limba grecă, au să fie supuși unui examen de primire din limba grecă.

Didactrul în gimnasiul inferior și școlă reală este de 24 corone pe an, ér în gimnasiul superior (cl. V.—VII.) de 40 cor. pe an. — Cei înmatriculați pentru prima dată mai plătesc odată pentru tot-deună o taxă de primire de 8 corone. Școlarii neromâni plătesc didactrul, taxa de primire și taxa pentru fondul de pensie dublu. Taxa pentru fondul de pensie este în gimnasiul superior 10 corone, ér în gimnasiul inferior și școlă reală de 6 cor. (cei scutiți de didactru plătesc 1/2 din această taxă), taxa de testimoniu și de anuar e de 3 cor. (cei scutiți de didactru plătesc numai 2 cor.), ér taxa de bibliotecă este în școlile inferioare 60 bani, în cele superioare 1 cor. (Taxa de membru la societatea de lectură a studenților este pentru cl. V. și VI. gimn. 1 cor., pentru cl. VII și VIII gimn. 2 cor.)

Didactrul se poate plăti în 2 rate semestrale: 1/2 la înscriere, ér 1/2 la începutul semestrului, dér celelalte taxe se plătesc de-odată și întregi cu ocaziunea înscrierilor.

Școlarii, cari vor să fie scutiți de didactru, trebuie să-și înainteze petițiunile lor la mâna d-lor profesori de clasă respectiv până în 30 Septembrie stil vechiu.

1) Îndreptățiți a petiționa sunt acei școlarii săraci, cari au moralitate bună și nota generală de studii foarte bine sau bine.

Cu nota suficient pot fi scutiți numai acei elevi, cari sunt din Brașov și cercețază clasa I. și II. gimn. sau reală.

2) La petițiune se aclude atestatul de paupertate al oficiului comunal, vidimat și de parochul local.

3) Cei-ce vin de la alte școlile, au să accludă și testimoniu de clasă ultim.

Pentru copii sărmani.

M. S. Regina României, Elisaveta, a primit zilele trecute din orașul Adelaide (Australia) o foarte mișcătoare scrisoare împreună cu o subscripție pentru copii sărmani din România.

Dămnă:

Am mare plăcere, de a Vă aduce la cunoștință, că v'am trimis astăzi (prin mandat postal, suma de lire 20, 16 și 8 p. — exact 5000 de penny — care sumă a fost scrisă cu grabă de membrii și amicii societății, copiilor Sunbean (Raza Sorelui) în Australia de sud ca răspuns la apelul Vostru atîngător în favoarea copiilor săraci din România.

Dați-mi voie să Vă adaug, că atunci când am primit scrisoarea Voastră eram foarte ocupat să adun subscrieri prin „Razele Sorelui” pentru subvenționarea (în al 10-lea an de existență) a două pătuțele ale „Razelor Sorelui” de la spitalul de copii din Adelaide, și fiind că această reclamă o sumă de 63 lire, nu mi-a fost cu putință să public scrisoarea Voastră de cât numai cu câteva săptămâni mai târziu.

Dér îndată ce s'a publicat, îndată fi s'a și răspuns. În 24 de ore am primit 3500 penny, și fie-care curier nou îmi aducea nouă contribuțiuni. Fie-care trimetere era însoțită de câte o scrisoare, în care donatorul exprima profunda sa simpatie pentru Voi și pentru nobila Voastră operă, cum și speranța, că apelul Vostru va găsi un ecou generos în toate inimile.

Vă voi trimite câte-va din aceste

scrisori, ca să puteți judeca însă-Vă sinceritatea acestei simpatii. Printre aceste scrisori s'a primit din partea „Razelor Sorelui” unele din depărtați de sute de leghe — de la statela vecine cu Australia Occidentală, de la New-South-Wales și Victoria. Una din epistolele, pe care Vă voi trimete, vine de la flica (Maggie Teodora) unui Român locuind în acel sat.

Dați-mi voie, Dămnă, să Vă spun cât am fost de fericit, a mă asocia la opera creștină, pe care o întreprindeți dând pâinea fometoșilor și îmbrăcămîntea celor săraci. E de ajuns o gândire frumoasă, ca toți oamenii să devie frați și scrisoarea Voastră a făcut să vibreze fibrele a mii de inimi din această țară depărtată și m'a pus în poziție să Vă trimet această sumă.

Voiți pute să obțin o favoare de la Voi? Societatea noastră Raza Sorelui are o onoare să primescă o frumoasă fotografie a Voastră, pe care o va pune printre odorele comorilor ei, precum și câte-va grupe fotografice de copii români (atât din clasele superioare, cât și de printre țărani). Aș fi încântat să le pot publica în suplimentul ilustrat al ziarului nostru săptămânal „The Adelaide Observer”.

Sunt, Dămnă, cu cel mai profund respect.

David H. Bosvill
(„Unchiul Harry”)

NECROLOG. Subscriși cu inima înfrântă de durere anunță tuturor rudeniilor, amicilor și cunoșcitorilor, că iubitul lor tată, socru, moș, strămoș și frate Ioan Făgărășianu paroch emeritat gr. or. și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului Luni în 9/22 August 1904. la orele 6 a. m. în etate de 75 ani și în anul al 55-lea al sfîntei preoții, împărțit fiind cu sfintele taine. Osămintele scumpului adormit în Domnul se vor depune spre vecinică odihnă în cimirul bisericii gr. or. din Drăguș Mercuri în 11/24 August la 11 ore a. m. Fie-i țărîna ușoară și memoria binecuvîntată.

Drăguș în 9/22 August 1904. Dionisie Făgărășianu, Solomon Făgărășianu ca fir Petru Tataru, Ioan Făgărășianu, Isac Sofonea gineri. Ana Făgărășianu n. Sperchez noră. Véd. Maria Codru n. Făgărășianu, Eva Șerban n. Făgărășianu surori. Rafira Tataru n. Făgărășianu, Véd. Maria Borzea n. Făgărășianu, Senia Făgărășianu n. Făgărășianu, Sofia Sofonea n. Făgărășianu ca fiice, și numeroși nepoți.

Bibliografie.

Făt-Frumos, revistă literară, apare de două ori pe lună în Bêrlad. Numărul 9 de la 15 Iulie are următorul sumar: A. D. Cuza. — Imn lui Ștefan cel Mare. I. Ciocirlan. — Cetățuia Stăncuței (schită). D. Nanu. — Primăvară (poezie). Emilgar. — Din Trecut (fragment). G. Tutoveanu. — Privighetorea (poezie) P. Gheorgheasa. — Iubirea pălului la Români (folklor). Alex. A. Naum. — Imn. A. Mindru. — Cucernicie (poezie). Econ. I. Antonovici. Document de la Ștefan cel Mare, comunicat de părintele Icon. N. Vereanu, din Iași. Poșta redacției. Un număr 15 bani. Abonamentul 4 lei pe an. Redacția și administrația: Tipografia C. D. Lupășcu, Bêrlad.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 25 August. La ministeriul de agricultură au sosit sciri, că alaltăieri a plouat mai în toate părțile țării.

Petersburg, 25 August. Duminică noaptea un torpilor japones a încercat să pătrundă în portul dela Port-Arthur. Rușii însă l'au respins. Aici se așteptă în fie-care oră veste despre o ciocnire pe mare înaintea Port-Arthurului.

Londra, 25 August. Din Cifu se vestesce, că Japoneseilor li-a succedat a isgoni pe Ruși de pe terenul aflător înspre sud de Port-Arthur. Japoneseii vedînd rezistența neașteptată a Port-Arthurului, și-au schimbat planul de război. Rușii au început să trecă pe terenul inițiativei.

Să crescem economice.

Glasul timpului de astăzi ne strigă cu putere, să înaintăm pe toate terenurile vieții omenesci. Au trecut timpurile de odinioară, când într'un om, ca și într'un popor, se prețuia mai mult puterea trupescă, decât cea sufletească. Astăzi se dice, și cu drept cuvînt, că: „mai mult cu mintea, decât cu puterea” se poate câștiga. Pentru întărirea trupului este lucrul și deprinderea, ér pentru întărirea și luminarea minții, este școlă.

Școlă are în ziua de astăzi chemarea, ca să dea tineretului creșterea și învățatura trebuincioasă, de care apoi să se potă folosi mai târziu chiar și în viața de toate zilele, după cum diceau și cei vechi, că: nu pentru școlă, ci pentru viață învățăm.

Unele din școlile noastre însă până acum nu au prea pus un preț decăbit pe proverbul numit, adică n'au prea avut în vedere principiul, să crească economie și economie pentru viață. De aceea o parte însemnată a tineretului a învățat numai pentru școlă, ér când a eșit în viața de toate zilele, a uitat mai tot ce a învățat în școlă.

Pricina acestei uitări mai este și împrejurarea, că tineretul părăsesce școlă chiar în anii aceia, în cari i-s'ar pute imprima mai cu înlesnire învățăturile și povețele necesare pentru viața practică.

O altă pricină mai este și aceea, că cu deosebire în școlile mixte, adică în acele, în cari umblă băieții și fetele la olaltă, nu s'a prea pus preț pe partea practică a învățaturii. Astfel cu prilejul esamenelor de multe-ori putem auzi răspunsuri de la fetițe despre țări și mări îndepărtate, despre riuri, munți și orașe, dér despre aceea, când și cum se sémână cutare legumă, abia decă poți auzi câte un cuvînt.

În timpul din urmă s'au mai înființat pe la unele orașe mai mari și anumite școlile mai înalte de fete, în cari adică se continuă învățatura primită în școlile sătesci. Dér școlile acestea nu sunt pentru creșterea adevăratelor economice, ci, după cum se dice, mai cu sémă pentru creșterea cocónelor.

Cu toate acestea am vedut, că chiar și unii dintre economii noștri mai de rînd, au dat navală cu fetele lor pe la astfel de școlile. Ei cred, că decă vor învăța în acelea, ele numai decă au să se facă și cocóne. Uită însă, că în ziua de astăzi, pe lângă carte se mai recere și o bună parte, adică avere frumoasă.

Din timpurile străvechi, familia a fost prima școlă, în care copiii au învățat de la tatăl lor, ér fetițele de la mama lor lucrurile trebuincioase pentru economia din casă și de afară, ba de multe ori părinții au mai înlocuit chiar și pe învățator, învățându-și copiii lor și la cetire și scriere.

Familiiile noastre românesci, pe cele mai multe locuri, încă și-au cunoscut această chemare a lor, dând tineretului învățăturile și povețele cerute pentru viața de toate zilele.

Cu deosebire mamele au făcut și până acum foarte mult pentru creșterea și povățuirea fetițelor din familie.

Mamele noastre suplinesc în familie pe învățator și învățătoare. De la ele învață copiii nu numai limba, ci și cum să se porțe în societate față cu alți oameni, apoi fetițele mai învață și cum să prindă acul în mână, cum să cósă, cum să chindisescă, cum să croască, să tórcă, să urzescă, să țese, să spele, să fierbă, și altele.

Mamele adevărate își învață apoi pe fetițele lor și cum să adune tómnă sémînțele de legumă, cum să le păs-

treze peste iernă, cum se samene primăvara legumele trebuincioase pentru economia casnică, cum se le plivescă, se le răsădescă și sape. Ele le mai învață și la lucrul câmpului: la săpat, adunat de fân, la secerat și altele.

Mamele adevărate își dedau fetițele lor, ca să se rōge sēra și dimineața lui Dumnezeu; le îndemnă să mērgă la biserică, le opresc de la cercetarea locurilor necuviincioase și le supraveghēză la tot pasul.

Acum de un timp s'au mai ivit în holdele frumoase ale familiilor noastre romănesci și câte o buruēnă de mamă, pe care am putē o numi mamă maștera, care în loc să facă ca o adevărată mamă, ea merge cu pildă rea înaintea tinerelor ei odrasle. Ea nu-și învață fetițele la omenie, la lucru, la grijă și păstrare, ci mai mult la petreceri și podōbe, așa că în cele mai multe casuri se prăpădesc, ca și buruenile din holde, nu numai ele, ci chiar și familiile, din care fac parte, le aduc la sapă de lemn.

Cătră adevăratele mame mă îndreptez cu șirele acestea, sfātuindu-le, ca să îngrijescă și pe viitor tot mai cu de adinsul de buna creștere a fetițelor lor, deōre-ce numai prin tr'ō îngrijire corēspundētōre se pot crește adevărate economie.

I. G.

Nutrețul tocat (tăiat).

Agricultorii nostri întrebunțēză ca nutreț — chiar și în anii cei buni — paiele și pașii de cucuruz. De aceste soiuri de nutreț ei fac însă adesea cea mai rea întrebunțare. Paiele sēu le dau în amestecare cu fēn, și astfel mai merge, sēu le dau gōle și întregi, cum ies din mașina de treerat, ceea-ce e o procedură cât de greșită. Tot atât de greșit e și modul cum se dau vitelor pașii de cucuruz (jipii).

Acestui rēu trebuie să i-se pună stavilă, și anul acesta lipsit de nutreț ne va constringe, cred, să începem o îngrijire mai rațională a vitelor și o oruțare a nutrețului.

Cum să începem?

Înainte de tōte vom trebui să adunăm și păstrăm cu cea mai mare îngrijire: paiele, plēvā, turnumētā și pașii de cucuruz.

Unde nu s'a introdus încă, ori sunt de tot puține mașini de tăiat nutreț, ōmenii să se întovărășescă câte 5—10 și să cumpere o astfel de mașină, care face servicii prețioase nu numai în anii cei răi, dar și în anii cei mai buni.

Dând vitelor paiele, pașii de cucuruz etc. în stare amēnunțată, cruțăm mult nutreț, vitele se nutresc mai bine și chiar se îngrășe; astfel obținem un câștig evident în economie. Țr în anul acesta așa de rēu e indispensabil să introducem pretutindenea mașina de tăiat.

În nutrețul tăiat trebuie să între tot ce rămāne neconsumat în iesle și ce a cădūt lângă ele, pașii de cucuruz, paiele și mai ales cele de ovēs și de orz, vrējii de fasole, paiele rămase din treeratul trifoiului ș. a.

Acest nutreț tăiat vitele nu-l mănāncă bucurosi, dacā li se dā fără a fi anume pregătit prin fermentațiune sau dospire, care se face în modul următor:

Nutrețul tăiat se așață în două putine (cādi) mari (mărimea lor depinde de la numărul vitelor de nutrit) astfel, că pe fund să vină un strat de astfel de nutreț în grosime de circa 10 centimetri (cam de o palmă); peste acest strat se presară de tot puțină tocătură de napi de nutreț sēu de napi de miriște, ori de cartofi, etc. După aceea se presară puținē tārīțe. Urmēzā apoi ēr un strat de nutreț tăiat (paiele etc.) și peste ele napi tăiați și puținē tārīțe, continuându-se astfel până s'a umplut vasul. În fine nutrețul se îndēsă cu un pisălug anume de lemn, și apoi se tōrnă cu o cană de udat 2—3 ferii de apă ferbinte —

după mărimea vasului — și pe urmă vasul se acopere cu un straiț.

După trei zile acest nutreț bun este pregătit îndeajuns, vitele îl mănāncă cu cea mai mare plăcere până la ultimul fir. Chiar și porcii, ce se țin preste ērnă, consumă fōrte bucurosi acest nutreț.

Îndată-ce se începe nutrirea din un vas, se umple în modul arătat celalalt vas, ca astfel nutrețul să nu se gate.

Fēn sau otavă să se deie în porțiuni mici numai înainte de adăpat.

Cailor să li se deie ovēsul amestecat în nutrețul tocat (tăiat).

La început să se deie din nutrețul numit de trei ori la zi, fie-cărei vite numai câte o litră; mai târziu, după-ce s'au obișnuit cu el, câte 2, 3, 4 litre și se pōte ridica până la 60 litre pe zi.

Cine nutrește vitele astfel, cruțăm mult fēn (în acest an trebuie neapērat să cruțăm), neavēnd de unde cumpēra, vitele nu vor slăbi, ci se vor îngrășa și vacile nu vor imputina laptele.

Acest mod de nutrire, se înțelege, costă mult, fōrte mult — nu bani — ci lucru.

Lipsa însă ne va împintena și trebuie se ne împintene la lucru mai mult; iar na și așa nu ne prea îmbulzesc alte lucruri.

„R. E.“

Laptele de capră.

Tōtā lumea știe, ceea-ce medicii împuță laptelui de vacă. În orașele mari el e adus de departe, ceea-ce face, că costă scump și spre a-l putē vinde cu un preț mai convenabil, vēndētōrii de lapte îl amestecă cu apă și tot felul de substanțe.

Venind de departe și amestecat, el cuprinde microbi, așa încât înainte de a-l da copilului, trebuie fiert.

Un alt cuvēnt, pentru care laptele destinat copiilor trebuie fiert ori sterilizat, e că vacile sunt adesea atinse de tuberculoasă și că baciliile acestei grozave boli trec mai tot-dēuna în lapte. Toți acești microbi sunt ucii de căldură, dēr în schimb laptele fiert sēu sterilizat nu mai e un aliment viu, care să cuprindă fermentii trebuincioși mistairei. El a ajuns un aliment mort, care nu m i are de bună sēmă valōrea laptelui prōspēt și care nu mai priesce atât de bine copilului.

La laptele de capră nu avem tōte aceste neajunsuri.

Mai întâiu de tōte tuberculoasă atinge atât de rar caprele, încât din miile de capre ce se taie anual, veterinarii n'au găsit nici una tuberculoasă. Apoi în oraș caprele sunt aduse la casa clientului, care e sigur în chipul acesta, că dā copilului sēu lapte prōspēt, care nu cuprinde microbi. E deci de prisos de a-l fierbe înainte de a-l vārsa în biberon.

Singurul neajuns mic e gustul sēu deosebit, dēr copiii se obișnuiesc ușor cu dēnsul și de alt-fel el pierde cu totul, când caprele sunt ținute curat.

Pentru tōte aceste motive doctorii cred, că la copiii crescuți cu biberonul, laptele de capră prețuesce tot atât, decât nu mai mult, decât cel de vacă.

Tōte acestea sunt fōrte adevărate în teorie. Dēr în igiena copiilor ca în multe alte lucruri, teoria și practica nu se cam împacă tot-dēuna.

Admițēnd chiar, că orașenii primesc aceste motive și consimt a-și hrāni copiii cu lapte de capră, unde voiți, ca să ia de pildă la orașe mari atātā lapte de capră, cât le-ar trebui? De aceea medicii se mulțimesc sē-și vadă d'ocamdată ideile lor adoptate la țēră, mai ales de cătră doicoile, căroră li-se dau spre lăptare copiii din oraș.

Se știe ađi, că îngrozitōrea mortalitate a acestor nevinovate ființe se datorēce prōstei calitāți a laptelui de vacă ce li-se dā. Dēr tōte acestea ar putē fi înlăturate, decât orecētōrele ar fi silite să hrānescă cu lapte de capră copiii, care li s'au încredințat, mai ales, că costul caprelor, e fōrte mic și întreținerea lor costă mai nimic.

Părintele Ivan de la Cronstadt.

Nu de mult a apărut în editura B. Elischer succesorii din Lipsca o carte sub titlu: „Luoruri intime din imperiul lui Nicolae al II-lea“, scrisă de un bun cunosētōr al referințelor rusesci, d-l Bresnitz de Sydacoff. Într'un capitol autorul vorbescă mai pe larg despre minunile părintelui Ivan din orașul rusesc Cronstadt, rugăciunilor căruia poporul rusesc atribuē născerea recentă a moștenitorului tronului Alexē.

Acest părinte minunat — țice Sydakoff — la care pelerinēză sēraci și bogați din depărtări de sute de mile, când sunt bolnavi și nu pot fi lecuiți de nici un medic, este într'adevēr o aparițiune rară și curioasă. Cei cu carte susțin, că ar fi numai un om înzestrat cu o putere mai mare de sugestiune, fapt este însă, că părintele Ivan a sēvērșit lucruri minunate, care au pus în mirare întrēga suflare rusescă. Acest renume de un om minunat în felul sēu, și l'a căștigat părintele Ivan prin faptul, că a vindecat pe un tiner, care de ani era deja paralisat, încât nu se putea mișca, prin simple cuvinte, precum făcuse această odiniōră fiul lui Dumnezeu. După sēvērșirea acestei minuni, făptuite în mijlocul poporului, părintele Ivan a devenit de-odată un om mare; unde se arăta, era încunjurat de numeroși adoratori, și de și mai numeroși bolnavi, care se lāsau aduși pe paturi în apropierea lui. Țarul Alexandru al III-lea, aflānd despre faptele minunate ale acestui călugăr, îl numi episcop și îl chemă la curtea imperială, unde părintele Ivan deveni duhovnicul Impēratului și al familiei regale.

Când Țarul Alexandru zăcea întins pe patul de mōrte, părintele Ivan fū de grabă chemat lângă Țarul muribund, ca prin o minune să l scape de mōrte. Minunea așteptată însă nu s'a întâmplat și Țarul a murit...

Din momentul acesta autoritatea călugărului la curtea imperială a scădūt în mod simțitor și tinerul Țar Nicolae II nu arare-ori întrebunța cuvinte de batjocură la adresa credințelor deserte, înrădăcinate în sufletul poporului rusesc — până ce deveni dēnsul în urma împrejurărilor, superstițios și pōte chiar în măsură mai mare decât tatăl sēu Alexandru. Chiar în timpul acesta sēvērșise părintele Ivan o nouă minune. În fața unei mulțimi de popor, dēnsul a vindecat o femeie lovită de dembla. Bolnava fū adusă înaintea lui și rostind asupra ei mai multe rugăciuni, îi porunci de-odată să se scole și să umble.

„Părinte, nu pot!“ rēspunse sficios femeia.

„Nu ađi, femeie, ce-ți poruncesc“ — țice din nou părintele Ivan — „scōlă și umblă!“

Și eti minunea — se întâmplă, precum se țice în sfânta scriptură, — femeia se sculă și umblă.

Tōte țiarele rusesci erau pline de această faptă minunată a duhovnicului imperial de odiniōră și în Rusia nu se mai vorbia de altceva, decât numai de această minune. Atunci se întâmplă, că Țarul Nicolae II. îl chemă pe părintele Ivan din nou la curte și îl puse în tōte onorurile, de care se bucurase sub Țarul Alexandru al III. De atunci și până astăzi părintele Ivan este adorat de întrēga familie a Țarului și puterii lui îi ascrie poporul rusesc și născerea moștenitorului tronului rusesc.

MULTE ȘI DE TOTE.

Înviat după spānzurātōre.

În analele justiției englese se citēză un fapt fōrte curios, și pe care, dacā nu l'am vedē înregistrat în sus-țisele acte, am avē tot dreptul de al socoti ca o născotire. Anume se spune, că la anul 1692 a fost condamnat la mōrte și executat prin spānzurātōre căpitanul Simpson, care fusese acuzat de omorirea unui concetățean. Cadavrul căpitanului a stat atārnat pe furei timp de o oră întrēgă, ēr apoi, după ce i s'a constatat mōrtea, a fost deslegat și dat familiei lui spre îngropare.

Familia, luānd cadavrul, a pregătit tōte formalitāțile pentru îngropăciune, și când era totul gata a constatat, cum-că Simpson este încă în viață.

La constatarea acestora, îi deteră în grabă tōte ajutōrele posibile, și după un interval de câte-va zile, rēușiră al face cu totul sântos.

Simpson, era natural să nu mai dorēscă a fi spānzurat pentru a doua oră, și de aceea se strecură binișor pe o corabie din portul Londrei, fugind în Olanda. De aci, însă, istoria noastră devine și mai interesantă.

Într'adevēr, la sosirea în Olanda a căpitanului Simpson, cea dintāi persoană cunoscută, cu care el s'a întâlnit, a fost tocmai concetățenul, pentru a cărui omorire a fost condamnat.

Bucuria acestor 2 mōrți a fost enormă; ei s'au îmbrățișat frățesce, mănecă împreună, și povestiră veselī întâmplarea lor. După două luni de ședere în Olanda, timp în care rēușiră a și strīnge banii necesari, ei se reintōrseră braț la braț în Londra. Aci însă avură fōrte multă greutate până ce putură dovedi, cum-că ei sunt omoritorul și omoritul, și să rēușescă a fi trecuți din nou în listele celor care se află în viață.

Sfīrșitul lumii.

Din New-York se anunță, că un Negru străbate ținutul american Nebraska în lung și lat, vestind poporului, că a sosit sfīrșitul lumii. Predicile sale, ascultate de mii și mii de Negrii, au cauzat o mare panică în siml populațiunei.

El spune, că Dumnezeu l'a ales pentru această misiune și în semn de deosebită grație i-a trimes mantaua lui Moise. În curēnd se va scobori din cer o limbă uriașe de foc, care va pustii această lume ticlōsă. Negrii — așa scriu foile americane — dau credēmēt cuvintelor „profetului“ și au încetat cu tōte lucrările câmpului.

Un animal care trăesce fără cap.

— Țiarul „American Morning News“ povestescă această istorie minunată cam greu de credūt. Țiarul din Baltimore spune, că d-na Scott, soția unui agricultor cin Sitleton, apucāndu-se într'o zi să pregătescă de mănecare, a luat un puil negru și i-a tăiat capul. În acel moment ea fū chemată într'o altă odaie și lāsă pe o masă puul decapitat.

Când se întōrse, ca să-l jumlēscă, puilul dispăruse. D-na Scott credū la început că îl luase vre-o pisică. Însē de-o dată vedū puilul fără cap stānd în picioare într'un colț, ca și cum ar fi voit s'ō croēscă la fugă. Uimirea ce stīrni un așa fapt în casa lui Scott fū imensă. Agricultorul ajută soției sale să prindă animalul fără cap și în tot cursul țilei nu se mai săturau contemplāndu-l.

După o sēptēmānă tăietura de la gātul puilului se închise și animalul se preumbla liniștit fără cap prin curtea casei. D-l Scott se hotărī atunci să ducă acest fenomen vețitor doctorului Elengh, care-l prezentă și dēnsul doctorului Actel, profesor de fiziologie la universitatea din Denver. Examenul științific demonstră, că puilul nu avea nici un simptom de friguri. Profesorul opină că animalul avea să trăescă îndelung, decât s'ar fi însărcinat cineva să-l hrānescă.

Țtă de ce țilele acestea — țice „American Morning News“ — erau lipite pe zidurile orașului Baltimore afișuri enorme în care lumea cetea: „Un animal fără cap, fenomen fără cap, care trăesce, mănecă și bea. Furōre științifică în cercurile medicale din Denver!“

Dēr decât ne gândim bine fenomenul nu e tocmai rar, printre ōmeni!

Anunțuri de cășetorie.

De la 12—18 August 1904.

1. Martin Vargyasi rom. cat. funcționar la percepția r. u. în Brașov cu Sabina Savoiu-Sora gr. or. din Sibiu. 2. Iuliu Suciș gr. cat. executor de stat cu Ecaterina Gaki gr. or. din Brașov. 3. George Tomi gr. or. călă la strugăria de țer din Bod cu Paraschiva Dobri din Stupini. 4. Ioan Samoila gr. or. lucrător cu Rafira Boieru gr. or. amēndoi domiciliați în Brașov.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil Traian H. Pop.

Vindecarea deplină a bôlelor secrete. Să nu pregete nimeni într-o cestiune atât de gingașe a se prezenta odată în persoană, pentru ca cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din streinătate poți afla punctual locul, cauza, răspândirea și starea bôlei, ori cât de adânc ar fi bóla înrădăcinată în organism. Pe baza acestei esaminări poți cu siguranță afla și calea, pe care ajungi la vindecarea rului, ceea-ce fie-care o poate face acasă fără de a-și împiedeca ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci se-și descrie bóla cu deamănuntul și după-ce va fi esaminată, va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea în cel mai mare secret. În scrisore pune marcă de răspuns. După încheierea curei, scrisorile se ard séu la cerere espresă se retrimite.

Un astfel de leucitor și curățitor e institutul special al d-rului Palócz, medic de spital (Budapesta VII Kerepesi-út 10) unde cu bunăvoință și conștiințioasă capătă ori-cine (bărbat séu femeie) deslușiri asupra vieții seculare, unde i-se curăță sângele bolnav, nervii i-se întăresc, trupul întreg se eliberază de bóla și suflul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor dîlnice Dr. Palócz vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metotul séu propriu de vindecare și casurile cele mai neglijate, bólele de beșică, de țeve, de testicule, de șira spinărei, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisului, bóla albă, bóle de sânge, de piele și toate bólele ce se țin de organele seculare femeesci. Pentru femei e sală de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși Dr. Palócz de la 10 ore in. a. până la 6 ore séra (Duminecă până la 12 ore la amiazi).

Adresa Dr. Palócz, medic de spital, Budapesta VII, Kerepesi-út 10.

Stabiliment de hydrotherapie

Wällischhof,

stațiune de tren și postă Brunn-Maria-Enzersdorf, 30 min. departe de Viena.

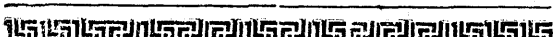
Arangiamet modern

(pe lângă hydrotherapie completă, băi electrice, de aer, sóre, massage, electrisare, gimnastică suedă etc.)

Prețuri moderate.

Cu prospecte și informațiuni mai detaliate stă la dispoziție direcțiunea și medicul stabilimentului

Dr. Marius Sturza.

Un Ver alb, de un an

(rasa așa numită Berschieren)

e de vëndare.

Informațiuni se pot căpeta la Administratia „Gaz. Transilv.“

2—3.1462.

Convocare.

Toți acei P. T. Domni, Dóme și D-șóre, cari au subscris acțiunii la înființanda bancă „Tárnaveana“, prin acésta sunt convocați la Adunarea generală constituantă, care se va ținé în 11 Septemvrie st. n. a. c. la 3 ore p. m. în Sighișóra.

De localitate potrivită se pórtă grija.

Fondatorii.

Nr. 14394—1904.

PUBLICAȚIUNE.

De óre-ce în urma secetei permanente starea apei din rezervoarele de apă a scăzut în așa grad încât e teamă de pericolul, că orașul va rămânea pe un timp óre-care fără apă, de aceea, se face cunoscut, că s'au luat următoarele dispozițiuni:

Folosirea apei din apaduct se o-presce pe timpul órelor 8—11 și 2—4 precum și dela 10 ore séra până la 5 ore dimineța.

Tot-deodată se aduce la cunoștință, că s'a dispus ca în cas de pericol de foc, apa să se slobodă momentan.

Brassó, 18 August 1904.

2—2.1466.

Magistratul orașenesc.

Nr. 15—1904, ex. sen. șc. com.

Escriere de concurs.

Pentru completarea costului de învățator la școla comunală din Borgo-Tiha se escrie concurs cu terminul până la 29 August 1904, pe lângă următoarele emolumente împreunate cu acel post și anume:

Salar anual de 600 cor, cuartir liber în edificiul școlei constatător din 2 chilii, cuină și cămară, competență de grădină în estensiune de 400⁰ și cuincuenalele prevădute în lege.

Concurenții la acest post de învățator au se documenteze, cumcă poșed în vorbire și scriere limba română și maghiară, cumcă în înțelesul legii sunt cualificați și sânt de relig. gr. cat.

Recursele scrise în limba română și maghiară și ajustate cu estras de botez, cu diplomă de cualificațiune docențială, cu atestatul despre eventualul serviciu de învățator de până acuma și atestat despre purtarea morală din partea primăriei comunale, au se fie înaintate până la terminul de mai sus senatului școlei comunale din B.-Tiha.

Suplicile înaintate după terminul pus nu vor fi luate în considerare.

De la presidiul senatului școlei comunale.

Borgo-Tiha, 10 August 1904.

Iiescu Vasihu,

1-3

președintele școlii școlare.

Meghivó.

Mindazon T. cz. urak vagy hölgyek, kik az alakulandó „Tárnaveana“ tak pénzintézetnél részvényeket irtak a'á, ezennel felkértek, sziveskedjenek a Segesváron folyó évi Szeptember hó 11-én d. után 3 órakor megtartandó

Alakuló közgyűlésre minél nagyobb számban megjelenni. Megfelelő helyiségről gondoskodni fogunk.

4—6.1449.

Az alapítók.

AVIS membrilor societății noastre!

Avem onórea a face cunoscut acelor Onorați membri ai „Primului institut de asigurare de serviciu militar“, asociație ce desfășură o activitate binecuvântată, sub Inalta protecție a Alteței Sale c. și r. Archiducele Iosif, și acelor cari din cauza de absentă, séu alte împrejurări, nu au primit publicațiunile ce li-sau trimis. că cu începerea dela 1 August anulcurent chitanțele de premii scadente se vor lua în primire de nou înființata „Representanță cercuală“ de aici.

Ne luăm voia a atrage atențiunea părinților, cari duc grije de viitorul copiilor, precum și a tutorilor de orfanii asupra intențiunilor binefăcătoare a institutului nostru, care și aci numără o mulțime de membrii fără deosebire de naționalitate și rang, că cancelaria noastră, care se află în casele Dr. Tartler, Strada Porții nr. 35, dă toate informațiile ce se vor cere atât verbal, cât și în scris, despre toate întrebările în privința institutului, fără nici o plată, și la cerere trimite și pe plenipotențiatul cancelariei la fața locului, fără plată.

Órele de cancelarie dela óra 8—12 a. m. și dela 3—6 p. m. Dumineca și în zile de serbătore dela 10—12 óre a. m.

Representanța cercuală generală.

1—3.1472.

GUSTAV SOLINGER.

Primul stabiliment de văpsitorie artistică și de lucș, și curățire chemică de garderobe
in Brașov, strada Cimitierului nr. 5.

<p>STABILIMENT de Apretură, Decatură și Desinfecțiune. Curățire de Covóre.</p>	<p>Aranjat complet din nou! Mare întreprindere în Ardeal! Pentru a satisface unei necesități de mult simțite, na'm cruțat nici o jertfă — cu mașini din cele mai noue — ca se dau On. public ocase, se nu aibă trebuință de aci încolo, a trimite Garderoba la Viena séu Budapesta spre curățire, ci ale preda în atelierul meu, executând-ule spre deplină mulțumire. Amintesc încă că garantez pentru ce mi se va da sore curățire sau văpsire, dér numai pentru ce se va preda în atelierul din Strada Cimitierului nr. 5, casa proprie, séu în localurile de primire, la:</p>	<p>STABILIMENT de Imprägnier de Plissée și Gouvrier. Curățire de perdele și Apretur.</p>
--	---	--

D-l Friedrich Reiser, str. Vămii 31, și la D-l Iosef Drotleff str. Porții 17.

Pentru a nu urca prețurile, sus numiții domni s'au însărcinat a primi pentru mine comande. Cartóne cu móstre colorate, însemnarea prețurilor se pot vedé tot acolo. Locuri de primire în toate orașele mai mari din Transilvania.

Mă rog a observa firmele de sus.

ISVORUL de APĂ AMARĂ
FRANCISC IOSIF

se distinge

după declarațiunile autorităților medicale:

- „Resultat in totdeauna sigur și mulțumitor.“
Prof. Dr. Erhardt, Berlin, director al clinicei medic.
- „Chiar și în cantități mici are efect și nu este desagrabilă la beut.“ Prof. Dr. Kussmaul, Heidelberg, director al clinicei medic.
- „În cantitate mică, abia 150 gr. are efect sigur.“
Prof. Dr. de Korányi, Budapesta, director al clinicei medicale.
- „În general lăudată ca având gust bun.“
Prof. Dr. de Buhl, München, director al instit. patologic
- „Un gust mult mai bun, decât la alte ape.“
Dr. Hofmeyer, Berlin, medic dirigent al spitalului Elisabet.
- „Produce efect chiar și în cazul, când intestinul este iritabil, fără dureri și fără greutate.“
Prof. Dr. de Leube Würzburg, director al clinicei medicale.
- „Întrebuințarea este liberă de ori-ce consecințe desagrabile.“
Prof. Dr. Baccelli, Roma, directorul clinicei medic.
- „Supără acțiunea stomacului, mai puțin de cât alte ape minerele.“
Prof. Dr. Theodori, Bucuresci, medicul regal.
- „Chiar la întrebunțare mai îndelungată nu provocă indispoziții.“
Prof. Dr. de Bamberger, Viena, director al clinicei medic.
- „Efect unitar, foarte bun, chiar și la întrebunțare mai îndelungată“
Prof. Dr. Drasche, dirigintele sect. V., a spitalului general.
- „Se întrebunțază cu folos până în ultimul timp.“
Prof. Dr. Schauta, Viena, director al clinicei I., pentru bóle de femei.

Certificatul ministrului de răsboi c. și r. (secțiia sanitară) în Viena.

„Apa amară Francisc Iosif are aprópe fără excepție efect sigur și repede, necausând nici chiar la întrebunțare mai îndelungată indispoziții secundare. Bolnavii o beau bucurosi din cauza gustului plăcut.“

APA MINERALĂ „FRANCISC IOSIF“

Se pote căpata în toate depozitele cunoscute de ape minerale.

DIRECȚIUNEA ÎN BUDAPESTA.

Spre a se asigura contra amăgirilor, conșumentul să ceră expres

„Apa amară „FRANCISC IOSIF“.“ 18—20.1301.

Fabrica de țigle
GALTZ, TEUTSCH & Comp

in Sânpetru.

Recomandă

Țigle cu margine (Dachfalzziegel)

bucata 2 klgr. 15 in m. □ mai departe: țigle ordinare, cărămide, cărămizi de pardoseală, cărămizi de boltitură, cărămizi pentru coșuri, Scocuri de prima calitate.

2—3.1457.

Contoarul Brașov, Tergul boiler nr. 6.

Nr. 108—1904.

Anunț.

Aceia, cari doresc să țină în anul școlar 1904/5 Internatul „Ioncioviciu“, au să-și presinte, începând din 10 August v. până în 25 August v. incl., ofertele lor în scris.

Brașov, 9 August v. 1904.

Eforia școlilor centrale române
1-3,1467 ort. răs. din Brașov.

PUBLICAȚIUNE.

Biserica Sf. Niculae din Brașov-Scheiu **dă în arândă** pentru mai mulți ani 27 jugăre de fânate, comasate, din apropierea fabricii de zahar dela Bod.

Arândarea se va face pe cale de licitațiune publică verbală, care se va ținea **Duminecă în 22 August** st. vechiu (4 Septembrie n.) 1904, la 10 ore a. m. în sala de ședințe a comitetului dela Biserica sf. Nicolae din Brașov-Scheiu.

1-3.1468.

Epitropia.

Carne de berbece ieftină!

În măcălăria D-lui Vasilie Oltean Târgul Cailor **13**, colțul Valei late

kilogramu 32 cr.

și carnea de vită **48 cr.** se află tot-deaună prospătă.

La prăvălia I. G. EREMIE a sosit prospăt

Struguri de Constantinopol, Pepeni verzi și galbini, Cega, Șalău și Somn prospăt, Țiri, Cel mai bun untdelemn de Niza, Icre negre moi dulci, Brânză albă de Braila.

Pentru SESONUL de Tómnă și de Iarnă!

In atențiunea Onor. părinți cari au copii de școlă.

Novitate. MAGAZIN DE HAINE Novitate.
pentru bărbați și băeți.

Subscrisul are onóre a aduce la cunoștința Onor. public, că mi-am mărit magazinul meu cu bună reputație, de confecțiuni pentru dame

cu un magazin de haine bărbătesci, de băeți și copii, corăspundător cerințelor moderne, pe care l'am instalat în **Piața, Șirul inului în palatul lui Czeli.**

Prețurile cele mai ieftine.

Pui la dispoziția On. public executarea cea mai bună și efectuarea cea mai solidă.

Principiul meu este, cu câștig puțin să fac vânzare mare.

Rugându-mă de o cercetare numărósă, rămân

Cu totă stima

GOLDMAN N. P.

magazin de haine bărbătesci, de băeți și copii (palatul Czeli)

Pentru Sesonul de Tómnă și de Iarnă!

PUBLICARE.

Din partea „Societății de lăptărie“ în Brașov se aduce la cunoștința On. public că **cu începere din 1 Septembrie a. c. prețurile laptelui se vor urca** și anume din ziua aceea

1 litru lapte de bivoliță cu 24 b.

1 „ „ „ vacă „ 20 „

se va vinde on. cumpărători.

Societatea de lăptărie,
cu garanție nelimitată,

2-1454.

Librăria H. ZEIDNER

Fondată 1867.

BRAȘOV (Ungaria),

Fondată 1867.

recomandă la începutul anului școlar editura cea bogată de:

Cărți pentru școlă.

(Aici urmăză numai opurile din timpul cel mai nou apărute.)

A) Cărți pentru școle primare nou apărute în editură sunt:

1. *G. Ludu*, preot și *I. Dariu*, invet.: **Istorie religioasă și morale sau datoriile copiilor**, partea I. din învățământul religiunii creștine, cor. — 40.
2. *V. Goldiș*, prof.: **Elemente din constituția patriei sau drepturile cetățenesci**, pentru școlile populare, ediția II., legat . . . cor. — 40.
3. *N. Stoicovici*, inv.: **Elemente de musică vocală**, p. școlă popor. cor. — 50.
— **Colecțiune de cântece și cântări bisericesci pe note** pentru școlile populare. Partea I-a, cântece și cântări bisericesci într-o voce, pentru anii I., al II-lea și al III-lea de școlă, broș. cor. — 50.

☛ **Cataloge și esemplare de probă se trimit la cerere gratis și franco.**

B) Cărți nouă pentru școle medii sunt:

1. **Geografie** pentru școlile medii, de *D. Făgărășianu*, prof. și *S. Moldovan*, încrețat pe baza planului ministerial mai nou după *D. Laky*. Tom I.: *Regatul Ungariei*. Ediția ilustrată. Prețul legat . . . cor. 2.—
Tom II.: Europa; și III.: Asia, Africa, Australia, America, sunt aprobate; broș. cor. I.—, resp. . . . cor. 2.—
2. **Istoria Universală**, pentru școlile sec., de *V. Goldiș*, prof. Ev. vechiu vol. I., broș. . . . cor. 2.—
3. **Curs sistematic de Gramatica limbii române**, întocmit pentru școlile secundare, după cele mai nouă recerinte ale instrucțiunii *N. Pilăia*, rev. d. *N. Sulică*, profesor gimn. Ediția IV-a, volumul I. (Etimologia), broș. . . . cor. 1.80.
(Carte aprobată de Inaltul Ministeriu al Cultelor și Instrucțiunii publice ca text didactic din anul 1889 sub Nr. 43.235.)
4. **Carte de cetire**, de *Ioan Popea*, prof. pentru clasa I și II gimnasială, și reală, seminare pedagogice și școle superioare de fete, ediția V. 1905. (Va apărea în Martie 1905.)

☛ **Cataloge se trimit la cerere gratis și franco.** ☚

BANI

Efeptuesc
imprumuturi pe amortisare
cu 4% procente

dela Institute de bani de primul rang din patrie și Streinătate pe 3/4 din prețul moșilor și imobilelor pe restimp de 10—75 ani!

Imprumut personal: ofițerilor, ampioiaților de stat și privați, preoților, învățătorilor, comercianților, industriașilor etc. pe lângă chizășie și fără de aceea, pe rēstimp dela 1—20 ani, cu discrețiunea cea mai completă!

Mai departe iau asupra mea; fără vre-o anticipație de spese. încassez și cumpăr pretensiuni, datorii etc. încă și de acelea, a căror încasare e dubioasă, toate acestea le încassez în timpul cel mai scurt, tot astfel mijloace normalisării de ori-ce natură preventitoare din falimente de tot felul în patrie și străinătate.

☛ **La cereri de informații a se pune o marcă postală.** ☛

Cancelaria agențială de bănci înprotocolată la Tribunalul din Brașov.

Altorjai Balás Vilmos.

Brașov, Strada Castelului nr. 9.

2-0.40.

Țigle de Cement de acoperiș (Langfalz)

fórtē resistente contra intemperiiilor. Material ușor de acoperit și de durabilitate nețermurită.

☛ **Se capetă cu pret fórtē ieftin la Fabrica PORTLAND-CEMENT din Brașov.** ☛